

LIIFAI teeb

Ki jiin Liifai teeb gbouŋ na po

Liifai teeb na din tee Israel booru piik nan ŋanlee na yenne. Yennu din gann ŋamme ki bi tee toontunna nba sii mann maruŋ ki teeno. Mannteeb na din tee Liifai teebe. Gbouŋ na beerit Liifai teeb toona poe. Baatusir ni, bi yi gbouŋ mane Lefitikus.

Ki jiin maruŋ nba ki bi jokit munn na po

¹ Ki Yennu yiin Moses, ki pak nano, ŋoo Yennu lanbouŋ na ni, ² ki turo sennu nba ki Israel teeb tuu sii waa, yoo nba ki bi yaa bin mann bi maruŋ.

Li-i tee ki bi soo yaa wun jii u bonkobuk ki mann maruŋ ki tur Yennu, li daano n baar nan u nei ni yeno, koo u pei ni yeno, koo u buunii ni yeno. ³ Li-i tee ki u jikit u nei na yencie ki saa joo muu ki mann maruŋ, wun jii naajak nba ki moƙ daŋ u gbanu paak. U saa baar nann Yennu lanbouŋ na tammob nie, ki Yennu n fit gaaro. ⁴ Li joo saa paan u nii naab na yur paak. Ki Yennu saa gaar naab na, ki lii tee maruŋ nba saa wuur joo na biit. ⁵ Bi saa kpi naab na leŋ, ki mannteeb nba tee Aaronn bonjai na saa jii son na ki tur Yennu, ŋaan jii ki lia maruŋ binbintir lotii ŋanna nba be lanbouŋ tammob ni na. ⁶ U saa nya bonkobuk na ki pato. ⁷ Ki mannteeb na saa paan daat binbintir na paak ŋaan fia

muu. ⁸ Ki bi saa paan bonkobuk na nant muu na paak, ki pukin u yur nan u kpapana. ⁹ Joo na saa wuur bonkobuk na nɔɔk ni nant nan u nanii taa, ki manntɔɔ na n joo li kur muu maruŋ binbintir na paak. Ki Yenpiinii maŋ nubiru saa maŋ Yennu.

¹⁰ Li-i tee ki joo na jikit u pei ni yeno, koo u buunii ni yeno a wun mann maruŋ, lii tee bonjak, ki daa mɔk daŋ. ¹¹ U saa kpiu maruŋ binbintir na diitu po, ki manntɔɔ na saa jii u sɔn ki lia binbintir na lotii ŋanna na. ¹² Joo na-i pat pat ki gbenni, manntɔɔ na saa jii nant na ki paan muu na paak, ki bia pukin yur nan kpapana. ¹³ Joo na saa wuur bonkobuk na nɔɔk ni nant, nan u nanii taa, ki manntɔɔ na n jii ki tur Yennu, ki joo li kur muu, binbintir na paak. Ki Yenpiinii maŋ nubiru saa maŋ Yennu.

¹⁴ Li-i tee ki joo na jikit bonyuyukue a wun joo muu ki mann maruŋu, wun jii lanjerik koo ŋmann. ¹⁵ Ki manntɔɔ na saa jii ki baar nann binbintir na boor. U saa fokit u yur, ki joor muu, binbintir na paak, ki u sɔm-ii toot binbintir na loka ni. ¹⁶ U saa liar u gbalinfiar nan linba be li ni, ki lu yondo po, siaminba ki tanpent dɔɔ na, ¹⁷ ki soor u kpinkpant ki lito, ŋaan daa tabitir u kpinkpant maŋ, ki ji joou muu, binbintir na paak. Ki Yenpiinii maŋ nubiru saa maŋ Yennu.

2

Ki jiin jeet Yenpiinii po

¹ Li-i tee sɔɔ baar nan jeet ki li tee Yenpiinii ki teen Yennu, li kpaa talas ki lii tee yonŋanin,

ki moon kpanjanin nan bonnunubit li paak, ² ɲaan ji baar nann manntoo nba tee Aaron bonjai na boor. Ki manntoo na saa finn yon nba ɲmat kpan na niipuk, ki bia jii bonnunubit na kur, ki joor muu, maruɲ binbintir na paak, ki lin wann nan bi jii li kur ki tur Yennu-wa. Ki jeet Yenpiinii maɲ nubiru saa maɲ Yennu. ³ Ki jeet nba tenn na ji sii tee manntoo yar. Li jeet tee kasiie, kimaan linba ki bi bo mann maruɲ na, li waame na.

⁴ Yenpiinii na-i tee boroboro nba ki bi pur li diiuk niɲ, i daa pukii datiɲ leɲi. Ii ɲaan ki lii kpakii, ki ɲmat yon nan kpanjanin, koo ki teen lilaat ki mir kpanjanin.

⁵ Li-i tee ki Yenpiinii na tee boroboro nba siin sipiok niɲie, lin ɲmat yon nan kpanjanin ki sinnir, ɲaan daa tee datiɲ leɲi, ⁶ ki potir buri buri, ki kpaar kpan li paak, ki jii pi.

⁷ Li-i tee ki Yenpiinii na tee boroboro nba siin seɲ niɲie, lin ɲmat yon nan kpanjanin. ⁸ Jiin ki baar nann ki tan tur manntoo ki lii tee Yenpiinii, ki manntoo na saa saan nann, maruɲ binbintir na boor, ⁹ ki bokitir waan, ki lin wann nan bi jii li kur ki tur Yennu-wa. Ki u saa joor muu binbintir na paak. Ki jeet Yenpiinii maɲ nubiru saa maɲ Yennu. ¹⁰ ɲaan jeet nba saa biar na sii tee mannteeb yar; li jeet tee kasii, kimaan linba ki bi bo mann maruɲ na, li waame na.

¹¹ Jeet nba tee Yenpiinii ki i jikit ki teen Yennu na, datiɲ daa pukii leɲ. I daa ban jikit datiɲ, koo siat, ki pukii jeet po ki teen Yennu. ¹² Japaant nba ki i tuu saa jaan sinsinn,

binn kur ni na, ii tuu jii ki tur Yennu, ɲaan i tuu daa jokitir muu binbintir na paaki. ¹³ Ii tuu teen yaarin, jeet nba tee Yenpiinii kur ni, kimaan yaarime see molor nba be yimm nan Yennu sinsuuk ni na taar ni. Ii tuu teen yaarin, jeet Yenpiinii kur ni. ¹⁴ I-i tuu kii jii i sinsinn jepaant, ki yaa yin tur Yennu, yin pur ki turo. ¹⁵ Ii tuu pukin kpanɲanin nan bonnunubit li paak. ¹⁶ Ki manntoo na saa jii jeet nan kpan na waan ki joo muu, ki lin wann nan li kur tee Yennu yare, ki bia joo bonnunubit na kur muu, ki lii tee jeet piinii ki tur Yennu.

3

Ki jiin weinanleeb Yenpiinii po

¹ Li-i tee ki i soo yaa wun pi u bonkobuk ki lii tee weinanleeb Yenpiinii, lii tee naajak koo naasar, ɲaan daa mok daɲi. ² Li daano n paan u nii bonkobuk na yur paak, ɲaan kpiu, Yennu lanbouɲ tammob ni. Ki mannteeb nba tee Aaronn bonjai na saa jii u son na, ki lia maruɲ binbintir lotii ɲanna na kur po, ³ ɲaan jii u nant na, ki lii tee jeet piinii ki tur Yennu: Kpapana nba kur be u nook ni, ⁴ nan yaanninbina nan kpapana nba taab li paak, nan poor. ⁵ Ki manntoo na saa joo linba na kur muu, maruɲ binbintir na paak, ki bia pukin linba kur jokin muu. Ki jeet Yenpiinii maɲ nubiru saa maɲ Yennu.

⁶ Li-i tee ki i jii peeuk koo buukuie, ki saa teen weinanleeb piinii, u saa fit kii tee bonjak koo bonsar, ɲaan daa mok daɲ. ⁷ Li-i tee ki joo piin u peeuk, ⁸ wun paan u nuu peeuk na

yur paak, ɣaan kpiu lanbouŋ na tammɔb ni. Ki manntɔɔ na saa lia u sɔn, maruŋ binbintir lotii ɣanna na kur po, ⁹ ɣaan jii nant na, ki lii tee jeet Yenpiinii ki tur Yennu: li kpapana, nan li jokpikir, ki lin ɣmaar nyi bɔɔnkoruŋ ni, nan kpapana nba kur taab nɔɔk ni bona paak, ¹⁰ nan yaanninbina nan kpapana nba taab li paak, nan pɔɔr. ¹¹ Ki manntɔɔ nba tuun li yoo na saa joo li kur muu, maruŋ binbintir na paak. Ki li sii tee jeet Yenpiinii ki teen Yennu.

¹² Li-i tee ki joo piin u buuk, ¹³ wun paan u nuu buuk na yur paak ɣaan kpiu, lanbouŋ na tammɔb ni. Ki manntɔɔ na saa lia u sɔn, maruŋ binbintir lotii ɣanna na kur po, ¹⁴ ɣaan jii nant na ki lii tee jeet Yenpiinii ki tur Yennu: kpapana nba kur taab nɔɔk ni bona paak, ¹⁵ nan yaanninbina nan kpapana nba taab li paak, nan pɔɔr. ¹⁶ Ki manntɔɔ saa joo li kur muu, maruŋ binbintir paak, ki li sii tee jeet Yenpiinii nba saa maŋ Yennu. Kpapana na kur sii tee Yennu yare. ¹⁷ Israel nisɔɔ daa di bonkobuk kpapana koo u sɔmi. Linba na tee kɔɔre ki tur Israel teeb, baa lek be siaminba kur mɔkmɔk nan mɔkmɔk.

4

Ki jiin Yenpiinii nba saa piin biit nba ki niro kpet tun po

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun pak ki tur Israel teeb nan wunba tun yanbɔmm ki biir Yennu sennu, ɣaan bo ki mi li po, waa saa teen bianinbae na ki nyi biit ni.

³ Li-i tee mannteeb yudaanɔi-e tun biit, ki baar nan jakint niib paaki, u saa baar nan naajabir nba ki mɔk daŋi, ki mann maruŋ ki tur Yennu, u biit paak. ⁴ U saa baar nan naajak na, lanbouŋ tammɔb ni, ki paan u nuu naajak na yur paak, ŋaan kpiu Yennu tɔɔnn. ⁵ Ki mannteeb yudaanɔ na saa jii naajak na sɔn waan, ki kɔɔ nann lanbouŋ na ni. ⁶ U saa suunt u niibir sɔn na ni, ki set kasii chinchenn nba jɔɔn na tɔɔnn po, ŋaan mii taar munlore, ⁷ ki bia saa mii sɔn na, bonnunubit binbintir na yina paak, linba be lanbouŋ na nɔɔk ni na. U saa kpaar sɔn nba biar na, binbintir nba ki bi tuu jokin maruŋ bona li paak na nyakir ni, ki li be lanbouŋ tammɔb boor. ⁸ U saa jii naajak na kpapana kur, nan nɔɔk ni bona kpapana, ⁹ nan yaanninbina, nan kpapana nba taab li paak, nan pɔɔr. ¹⁰ Manntɔɔ na saa jii kpapana na ki joor muu, maruŋ binbintir nba ki bi jokit muu li paak na, ki tun nan biaminba ki u tuu jikit weinanleeb Yenpiinii bonkobit kpapana ki tuun na. ¹¹ U saa jii u gbouŋ, nan u nant kur, nan u yur, nan u taa, nan u nɔɔk ni bona kur, ki pukin u nɔɔnii, ¹² ki nyi nann kaŋ na kpiŋ, siaminba teen kasii, ki tee siaminba ki bi mɔ tanpent, leŋe ki u saa joor, daat muu ni.

¹³ Li-i munii tee ki yimm Israel teeb kurie tun yanbomm ki biir Yennu sennu, ŋaan bo ki mi li po, ¹⁴ yoo nba ki i tan bann i biit na, i kur n baar nan naajabir, ki lii tee yanbomm Yenpiinii. Bi saa baar nanɔ Yennu lanbouŋ boore. ¹⁵ I saakab saa paan bi nii naajabir na yur paak, ŋaan kpiu leŋ. ¹⁶ Mannteeb yudaanɔ na saa

wat sɔn na waan, ki kɔɔ nann lanbouŋ na ni, ¹⁷ ki suunt u niibir sɔn na ni, ki set chinchenn nba jɔɔn na tɔɔnn po, ŋaan mii taar munlore, ¹⁸ ki bia mii sɔn na bonnunubit binbintir na yina paak, linba be lanbouŋ na nɔɔk ni na. U saa kpaar sɔn nba biar na, binbintir nba ki bi tuu jokin maruŋ bona na nyakir ni, ki li be lanbouŋ na tammɔb boor. ¹⁹ Ki u saa jii kpapana na kur ki joor muu, maruŋ binbintir na paak. ²⁰ U saa jii naajak na, ki tun nan waa tuu jikit naajak nba tee yanbɔmm Yenpiinii ki tuun biaŋinba nae. Nnae ki u saa tun ki lin wuur niib na biit, ki Yennu saa nyik chabib. ²¹ Ki u saa jii naajak na ki nyi nana kaanŋ kpiŋ, ki saa joou muu nan biaŋinba ki u tuu joo naajak nba ki bi kpuii, ŋɔɔ manntɔɔ biit paak na. Maruŋ maŋ boorue saa nyinn niib bi biit ni.

²² Ki li-i tee doo tɔɔndaanɔie tun biit, ki biir Yennu sennu, ŋaan bo ki mi li po, ²³ yoo nba ki li tan fiit ki wannɔ nan waa tume na, wun baar nan u Yenpiinii, ki lii tee bujak nba ki mɔk danj. ²⁴ U saa paan u nuu bujak na yur paak, ŋaan kpiu, maruŋ binbintir tɔɔnn po, siaminba bi tuu kpi Yenpiinii bonkobit nba ki bi tuu jokit muu na. Yenpiinii na maruŋo saa nyinn niib bi biit ni. ²⁵ Manntɔɔ na saa suunt u niibir bonkobuk na sɔn ni, ki suu suu maruŋ binbintir na yina paak, ŋaan kpaar mɔɔn sɔn nba biar na, binbintir na nyakir ni, ²⁶ ki ji joo kpapana na kur muu, binbintir na paak, nan waa tuu joo weinanleeb Yenpiinii bonkobit kpapana muu biaŋinba na. Nna bannue, ki manntɔɔ na saa mann maruŋ, ki li tee tɔɔndaano biit paak. Ki

Yennu saa nyik chabo.

²⁷ Li-i munii tee niib na yenoie bo kpet tun yanbomm ki biir Yennu sennu, ²⁸ yoo nba ki li tan fiit ki wannɔ, li tee wun baar nan bunaaje, wunba ki mɔk daŋ, ki mann maruŋ. ²⁹ U saa paan u nuu buuk na yur paak, ŋaan kpiu, maruŋ binbintir na gaŋ po, siaminba ki bi tuu kpi Yenpiinii bonkobit nba ki bi jokit muu na. ³⁰ Manntɔɔ na saa suunt u niibir bonkobuk na son ni, ki suu suu maruŋ binbintir na yina paak, ŋaan kpaar mɔɔn son nba biar na, binbintir na nyakir ni, ³¹ ki paat kpapana na kur, nan waa tuu paatir weinanleeb Yenpiinii bonkobit kpapana biaŋinba na, ki joor muu, maruŋ binbintir paak, ki li nubiru saa maŋ Yennu. Nna bannue ki manntɔɔ na saa mann maruŋ, ki li tee joo na biit paak, ki Yennu saa nyik chabo.

³² Li-i tee ki joo baar nan peeuk a lii tee u yanbomm paak Yenpiinii, Yenpiinii maŋ sii tee penaaŋo, ŋaan daa mɔk daŋi. ³³ U saa paan u nuu peeuk na yur paak, ŋaan kpiu, maruŋ binbintir na gaŋ po, siaminba bi tuu kpi Yenpiinii bonkobit nba ki bi tuu jokit muu na. ³⁴ Manntɔɔ na saa suunt u niibir bonkobuk na son ni, ki suu suu maruŋ binbintir na yina paak, ŋaan kpaar mɔɔn son nba biar na, binbintir na nyakir ni, ³⁵ ki paat kpapana na kur, nan waa tuu paatir weinanleeb Yenpiinii bonkobit kpapana biaŋinba na. Ki u saa joor muu, maruŋ binbintir paak, ki pukin jeet nba tee Yenpiinii ki tur Yennu. Nna bannue ki manntɔɔ na saa mann maruŋ, ki li tee joo na

biit paak, ki Yennu saa nyik chabɔ.

5

Ki jiin yanbɔmm Yenpiinii po

¹ Barii nba na boorue kpaa talas nan yanbɔmm Yenpiinii.

Li-i tee ki bi yiin sɔɔ, a wun tur siara ki jiin linba ki u la, koo ki bia gbat buut ni, ɲaan ki u yêt wun pak linba ki u ninbinn la, ki u tubir bia gbatii, wun la tubdatu li paak.

² Li-i tee ki sɔɔ kpet sii linba ki tee kasii, nan bonkob-kpeenn nna, u be jakint ni ki mɔk biit yoo nba ki u bann waa tun linba na.

³ Li-i tee ki sɔɔ kpet sii jakint nba nyii nisaarik niɲ, ki tee bonbiir, laa lek tee linba kur, daano maɲ be jakint ni, yoo nba ki u bann waa tun linba na.

⁴ Li-i tee ki sɔɔ tur mɔsonn jatii, laa tee bonɲann koo bonbiiri, ɲaan yoo nba ki u bann nan u sat mɔb na jatiiwa na, li tee biite.

⁵ Ki li-i tee linba na kur ki niro tumi, wun fiit u mɔɲ yanbɔmm. ⁶ U biit paak, wun baar nan penaaɲ koo bunaauɲ, ki lii tee piinii ki tur Yennu, ki manntɔɔ na saa jii ki mann maruɲ, ki li tee jɔɔ na biit paak.

⁷ Li-i tee ki jɔɔ na namii ki kan la peeuk koo buuk u biit paak, ɲann wun baar nan ɲmana banlee koo lanjerii banlee, yeno-ii tee u yanbɔmm Yenpiinii, ki lɔɔ na mun-ii tee maruɲ nba jokit muu Yenpiinii. ⁸ Ki u saa baar nann ki tur manntɔɔ, ki wun sint jii yanbɔmm ɲmann koo lanjerik na ki mann maruɲ. U saa ɲman kɔnn ɲmann na turu, ɲaan nyik yur na ki daa

fokitir. ⁹ U saa mii li sɔn waan maruŋ binbintir na loka ni, ŋaan sɔn nba biar na saa lɔ sik binbintir na nyakir ni. Maruŋ nba nae saa nyinn biit. ¹⁰ Ki u bia saa jii ŋmanleer koo lanjerleek na ki mann maruŋ, ki li sii tee maruŋ nba jokit muu nan biaŋinba ki Yennu wann na. Nna bannu ki manntɔɔ na saa mann maruŋ, ki lii tee jɔɔ na biit paak, ki Yennu saa nyik chabɔ.

¹¹ Li-i tee jɔɔ na kan fit la ŋmana banlee koo lanjerii banlee, ŋann wun baar nan yon bɔrik-gbinn, ki lii tee u biit Yenpiinii. U daa ŋmat kpan li ni koo ki tee bonnunubit, kimaan li tee yanbomm Yenpiinii maruŋo, li ki tee jeet Yenpiinii maruŋ kaa. ¹² U saa baar nann manntɔɔ boor, wunba saa finn yon na nan u niipauŋ, ki li saa wann nan li kur jii ki tur Yennu-wa. Ki manntɔɔ na saa joor muu, maruŋ binbintir na paak, ki lii tee jeet Yenpiinii maruŋ. Ki li sii tee Yenpiinii nba saa nyinn biit.

¹³ Nna bannue ki manntɔɔ na saa mann maruŋ ki li tee jɔɔ na biit paak, ki Yennu saa nyik chabɔ. Ki yon nba biar na sii tee manntɔɔ yar, nan jeet Yenpiinii maruŋ nba tuu tee manntɔɔ yar na.

Ki jiin Yenpiinii pann panu po

¹⁴ Ki Yennu tur Moses sennii na: ¹⁵ Li-i tee ki sɔɔ kpet tun biit, nan waa ki tur Yennu linba tee u yar na, u saa baar nan pejak koo bujak nba ki mɔk daŋi, ki tur Yennu. Ki bonkobuk na pann sii tee nan baa tuu jiar niro paatii biaŋinba na. ¹⁶ Ki u saa pa linba tee Yennu yar na, ŋaan bia pa li bokitu munŋmu ni yennkɔɔ ki pukin, ki jii tur manntɔɔ. Ki manntɔɔ na saa

jii bonkobuk na ki mann maruŋ, ki li sii tee joo na biit paak, ki Yennu saa nyik chabo.

¹⁷ Li-i tee ki soo kpet ki tun biit ki biir Yennu sennii na yenn, u mok biit ki saa la tubdatu li paak. ¹⁸ U saa baar nan pejak koo buuk nba ki mok daŋ ki tur manntoo, ki bonkobuk na pann sii tee nan waa bo saa pa biit Yenpiinii biaginba na. Ki manntoo na saa jii ki mann maruŋ, ki li sii tee joo nba tun ki biir ŋaan ki ki mi na paak, ki Yennu saa nyik chabo. ¹⁹ Ki li sii tee biit nba ki u tun ki biir Yennu na paatii.

6

¹ Yennu din tur Moses sennii nae: ² Li-i tee ki i soo tun ki biir Yennu, ki yet wun jiin linba ki u loo Israel nirɔ bo nyik u boor, koo ki jan u loo, koo ki ŋmab u loo, ³ koo ki tokir u loo bont ŋaan noi ki por nan u ki lar, ⁴⁻⁵ li-i tee ki i soo tun biit na booru, li ŋan ki wun jiin linba kur ki u dii fobit na, ki bia pukin li bokitu munŋmu ni yennkoo ki tur bondaanɔ, daar nba ki u biit nyii paanu na. ⁶ U saa baar nan pejak koo bujak nba ki mok daŋ, ki tur manntoo ki lii tee u paatii ki teen Yennu. Bonkobuk na jaŋir sii tee nan waa bo saa pa u biit Yenpiinii biaginba nae. ⁷ Ki manntoo na saa mann maruŋ, ki lii tee joo na biit paak, ki Yennu saa nyik chabo.

Ki jiin maruŋ nba ki bi jokin muu munn na po

⁸ Ki Yennu pak nan Moses ⁹ a wun tur Aaronn nan u bonjai sennu nba jiin Yenpiinii maruŋ joonu po. Yenpiinii nba ki bi sii jokin na sii biat maruŋ binbintir paake nyotunmun, ŋaan ki

muu kpan di. ¹⁰ Ki manntoo nba sii lia liatfoouk nan kurtajinn na sii nyint tanpent nba biat maruŋ binbintir na paak, kii birin kii bokint binbintir na. ¹¹ Wun ŋamm ki lebit u liant, ŋaan nyinn tanpent na kaaj na kpiŋ, siaminba tee kasii boor. ¹² Muu nba be binbintir paak na kpan sii die, ki daa kpeenti. Ki sanyiok kur manntoo na tuu saa paan daat li paak, ki ŋamm bir maruŋ nba saa joo muu na, ki ji joo kpapana nba tee weinanleeb Yenpiinii. ¹³ Muu na-ii kpaŋi di ki daa kpeenti.

Ki jiin jeet Yenpiinii po

¹⁴ Linba nae tee sennu ki jiin jeet Yenpiinii po: Aaronn bonjai-e tuu saa jii jeet Yenpiinii na, ki tur Yennu, maruŋ binbintir na tooonn po. ¹⁵ U saa finn yon nan kpan na, nan u niipaun, ki bonnunubit na sii paa yon na paak, ki joor muu binbintir na paak, ki lin wann nan li kur jii ki tur Yennu-wa. Ki jeet Yenpiinii maŋ nubiru saa maŋ Yennu. ¹⁶⁻¹⁷ Jeet nba biar na, mannteeb na saa di li kur. Bin tuu teenir boroboro ŋaan daa ŋmat datiŋ leŋ, ki dir siaminba tee kasii boor, Yennu lanbouŋ dindouŋ ni. Yennu-e tur mannteeb na, a lii tee bi jeet Yenpiinii tor. Li tee kasii nan yanbomm Yenpiinii nan biit pann panu Yenpiinii nba tee kasii biaŋinba nae. ¹⁸ Aaronn yaaboona nba tee bonjai kur tuu saa di Yenpiinii nba ki bi jikit ki teen Yennu na. Bi sii tun mok bi tore, Yenpiinii nba kur teen Yennu na ni. Wunba kur saa siir, see ki u tee kasii.

¹⁹ Yennu-e tur Moses sennii nba na: ²⁰ Daar nba ni ki bi saa moon kpan Aaronn nan u bonjai

yura paak, ki koomm Yennu toona ni, daar maŋ nie ki bi saa tur Yennu piinii, ki lii tee yon borik-gbinn, kii tee nan daar kur jeet piinii na. Bi tuu saa bokitir waan sanyiok ni, ki tan tontir daajoouk. ²¹ Bin tuu ŋmat nan kpan ki sinnir sipiok ni, ki ŋmit-ŋmitir, ki jii tur Yennu, ki lii tee jeet Yenpiinii, ki jeet maŋ nubiru saa maŋ Yennu. ²² Aaronn yaaboona ni, wunba tee mannteeb yudaano, sii yoo mann Yenpiinii maruŋ nae, yoo nba baat kur. Bin tuu joo lii kur muu, ki lii tee maruŋ ki teen Yennu. ²³ Jeet Yenpiinii nba kur ki manntoo tur, soo daa dir; ii tuu joo lii kur muu.

Ki jiin yanbomm Yenpiinii po

²⁴ Ki Yennu yet Moses ²⁵ a wun tur Aaronn nan u bonjai sennu ki jiin yanbomm piinii po: Bonkobuk nba tee yanbomm Yenpiinii maruŋ yar, yin kpiu maruŋ binbintir tooonn po, siaminba ki i tuu kpi bonkobit nba jokit muu na. Linba na tee kasii maruŋo. ²⁶ Mannteeb nba mann bonkobit maŋ maruŋ na n tuu ŋman nant na, kasii boor, Yennu lanbouŋ na dindouŋ ni. ²⁷ Wunba koo linba kur saa siir, see ki bii tee kasii. Li-i lekii tee liant tarin bonkobuk na son, yin wuurir kasii boor. ²⁸ Li-i tee ki i yakin nant maŋ yokbobir niŋie, yin yeer bobir maŋ. Li-i munii tee kutbobir niŋie, yin sokirir fanu, ki garintir. ²⁹ Bonjai nba kur nyii mannteeb maaru ni saa fit ŋman maruŋ na nant, kimaan lii tee kasiie. ³⁰ Ŋaan li-i tee ki i jii bonkobuk na son ki koo lanbouŋ na ni, ki mann maruŋ ki nyinn biit, ŋann i daa ŋman bonkobuk maŋ nant, ii joor muu.

7

Ki jiin Yenpiinii pann panu po

¹ Sennu nba nae tee yaa sii pa i biit paak Yenpiinii. Piinii maŋ set tee kasiie. ² Li kpi Yenpiinii bonkobuk na, maruŋ binbintir na toonn po, siaminba ki i kpi bonkobit nba ki bi jokin muu na. Ii jii u sɔn ki lia binbintir na loka ŋanna na, ³ ki nyinn u kpapana na kur ki mann maruŋ binbintir na paak: Li jokpikir nan kpapana nba taab nook ni bona paak, ⁴ nan li yaanninbina nan kpapana, nan poor, ii nyinn li kur ki mann maruŋ. ⁵ Ki manntɔɔ na saa jii kpapana na kur ki joo muu, binbintir na paak, ki li sii tee jeet piinii ki teen Yennu, ki bia tee biit panu Yenpiinii. ⁶ Bonjai nba kur nyii mannteeb maaru ni saa fit di li jeet, ŋaan ii tuu dir kasii boor, kimaan jeet na set tee kasiie.

⁷ Senn yennkoɔe be ki kpab dia yanboomm Yenpiinii nan biit panu Yenpiinii. Ki manntɔɔ nba mann li maruŋo yen li nant. ⁸ Manntɔɔ nba mann bonkobuk nba jokin muu na maruŋ, li gbouŋ tee u yare. ⁹ Jeet piinii nba kur ki i purir boroboro diiuk ni, koo ki sinnir sipiok niŋ, li tee manntɔɔ nba jii ki tur Yennu na yare, ¹⁰ ŋaan jeet piinii nba tee jekaat, li-i lekii ŋmat nan kpan koo bonyanni, li tee Aarɔnn bonjai nba tee mannteeb na yare, bin biitir deedee bi taŋmiɔŋ ni.

Ki jiin weinanleeb Yenpiinii po

¹¹ Linba nae tee sennu ki jiin weinanleeb Yenpiinii nba ki i saa jii ki tur Yennu na po.

¹² Li-i tee ki sɔɔ mann maruŋ na booru, ki

li tee niipoturu, wun baar nan bonkobuk nan boroboro nba ki ηmat datiŋ. Li-i tee boroboro nba ηmat kpan ki kpakii, koo lilaat nba ki bi far kpan, koo lilaat nba ki bi jii yon nba ηmat kpan ki sinnir, ¹³ ki bia pukin boroboro nba ηmat datiŋ. ¹⁴ Ki manntoo na saa nyinn kunn kunn li kur ni, ki mann maruŋ. Ki li sii tee piinii nba be li kuukoo ki teen Yennu. Li tee manntoo nba jii bonkobuk na son ki mii binbintir paak na yare. ¹⁵ Li ηman bonkobuk na nant daar nba ki i mann maruŋ na, ki daa tent u nant ki li yentir sanyioku.

¹⁶ Li-i tee ki i soo baar nan u weinanleeb Yenpiinii a wun gbeen u moosonn, koo ki li tee u yanboo Yenpiinii, li ki tee sennu kaa nan yin di li kur daar nba ki i mann maruŋ na, ηaan linba biar, i saa fit dir li sanyafannuk. ¹⁷ Nant nba kur tenn ki saa tuu daa ηantaa, yin joor muu. ¹⁸ Li-i tee ki soo ηman nant maŋ daa ηantaa daar, Yennu kan gaar daano maŋ piinii, li kan pukino siari; nant na sii tee jakinte, ki wunba ηmamir saa la tubdatu li paak. ¹⁹ Li-i munii tee ki nant na sii linba ki tee kasii, soo daa ηman, ii joor muu.

Daano nba be fanu saa fit ηman maruŋ na nant. ²⁰ ηaan wunba ki tee kasii-i ηmami, u ji kii tee Yennu niib na yeno. ²¹ Ki wunba mun bia sii linba ki tee kasii, ηaan ηman maruŋ na nant, laa tee nisaarik jakint koo bonkobuk yarie, u ji kii tee Yennu niib na yeno.

²² Yennu tur Moses sennii nba waa nae ²³ a wun yet Israel teeb a: Soo daa ηman naab koo peeuk koo buuk kpapana. ²⁴ Bonkobuk nba

kpo u tiɔŋ, koo muuk ni bonkobuk sooro, bi daa ŋman u kpapana. Bi saa fit jiir ki tun nan siar, ŋaan daa ŋman. ²⁵ Bonkobuk nba ki bi mann maruŋ, ki li tee jeet Yenpiinii ki teen Yennu, daano nba ŋman li kpapana, u ji kii tee Yennu niib na yeno. ²⁶ Siaminba kur ki Israel niib be, bii mi ki bin di bonyuyuk koo bonkobuk son. ²⁷ Wunba kur biir sennu na, u ji kii tee Yennu niib na yeno.

²⁸ Ki Yennu ŋamm tur Moses sennii nba waa na ²⁹ a wun yet Israel teeb a: Wunba kur baat nan weinanleeb Yenpiinii, wun nyinn u piinii maŋ ni waan ki tur Yennu. ³⁰ Wun diar u moŋ nuu ni, ki lii tee jeet Yenpiinii ki tur Yennu. Wun baar nan bonkobuk na kpapana nan kubitir, ki tur Yennu, ki lii tee burchinpiinii. ³¹ Ki manntoo na saa joo kpapana na, maruŋ binbintir paak, ŋaan ki kubitir na sii tee mannteeb yar. ³² Bi saa jii bonkobuk na diitu naŋ, ³³ ki tur manntoo nba jii son nan kpapana ki mann maruŋ, ki li tee weinanleeb Yenpiinii na. ³⁴ Bonkobuk na kubitir nan u diitu naŋ na tee burchinpiiniie, ki Yennu nyinnir Israel teeb boor ki tur mannteeb. Linba nae ki Israel teeb kur sii teen mannteeb mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ³⁵ Jeet Yenpiinii bokitir nba nae ki bi din senn a lii tee Aaronn nan u bonjai yar, daar nba ni ki bi nyinnib a bii tee mannteeb na. ³⁶ Daar maŋ niŋe ki Yennu din senn Israel teeb a bii teen mannteeb Yenpiinii bokitir na. Ki li sii yoo tee bi tor, maaru kur nba baat ni.

³⁷ Sennii nba nae dia mujoonu Yenpiinii, nan yanbomm Yenpiinii, nan biit Yenpiinii, nan

mannteeb gannu Yenpiinii, nan weinanleeb Yenpiinii. ³⁸ Sennu nba nae ki Yennu tur Moses, Sainai joor paak, kunkoouk na paak, daar nba ni ki u wann Israel teeb a bii baat nan bi Yenpiinii kii teeno na.

8

Aaronn nan u bonjai-e sii tee mannteeb (Nyinu 29.1-37)

¹ Ki Yennu yet Moses a, ² “Jiin Aaronn nan u bonjai ki baar namm n lanbouŋ tammob ni, kii dia mannteeb liant nan kpan nba ŋammit na, nan naajapaŋ nba sii tee yanbomm Yenpiinii na, nan pejai banlee, nan boroboro nba ki ŋmat datiŋ, li mun kpanchibuk, ³ ki bia taan Israel teeb kur leŋ.”

⁴ Ki Moses tun nan Yennu nba wanno na. Niib na nba taan boyennkoo boor ki gbenn, ⁵ ki u yetib a, “Maa yaa man tun linba na tee linba ki Yennu wannin a man tume.”

⁶ Ton, ki Moses nyinn Aaronn nan u bonjai na, niib na toonn po, ki wurib, ⁷ ki lann Aaronn liatbik nan liatfoouk, ki bia bobin gbanboobir u siak ni, ki lanno liatjabik ki li sik baar u siak ni, ŋanne ki bi yir efod, ki bia bobin li gbanluukir u siak ni, ⁸ ki jii jafagbenjir ki lur tabin u parbiir paak, ki wuun bona nba ki bi yir Yurim nan Tumim* jafaa maŋ ni, ⁹ ki yirimo yufintu, ki tabin kasii salinbann, yufintu na paak, toonn po, nan bjaŋinba ki Yennu wanno na.

---

* **8:8** 8.8 Bi din dia bona nba ki bi yir Yurim nan Tumim nae ki bant Yennu loomm.

¹⁰ Moses din jii kpan nba ḡammit nae ki mii mii Yennu lanbouḡ na ni, nan bona nba be leḡ kur paak. Nna bannue ki u teen li kur Yennu yar, ¹¹ ki jii kpan na waan ki mii maruḡ binbintir nan li bona kur nba paa li paak, nan kutsuḡ nan linba ki li sii tɔɔ li paak, taar munlore, ki teen nna, a wun teen li kur Yennu yar, ¹² ki moon kpan maḡ Aarɔnn yur paak, ki li wann nan u tee Yennu yɔɔe. ¹³ Li poor po ki Moses yiin Aarɔnn bonjai na ki bi baar u tɔɔnn. Ki u lannib liata, ki bobin gbanbooba bi sai ni, ki bia yirin fokirii bi yura paak, nan biaḡinba ki Yennu wannɔ na.

¹⁴ Tɔn, ki Moses jii naajapaḡ nba tee yan-bɔmm Yenpiinii na, ki te Aarɔnn nan u bonjai paan bi nii naab na yur paak. ¹⁵ Ki Moses kpɔiiu ki jii u sɔn, ki suu u niibir sɔn na ni, ḡaan suu suu maruḡ binbintir yina ḡanna na, a wun teenir Yennu yar, ki kpaar sɔn nba biar na ki moon binbintir na nyakir ni. U tun nna bannue a lii tee kasii, ki bia tee Yennu yar. ¹⁶ Ki Moses tabit kpapana nba kur taab nɔɔk ni bona paak, nan pɔɔr paak, nan yaanninbina nan li kpapana kur, ki joor muu, maruḡ binbintir na paak, ¹⁷ ki jii naajak na bonlia nan u gbouḡ nan nant ki joor muu, kaḡ na kpiḡ, nan biaḡinba ki Yennu wannɔ na.

¹⁸ Ki Moses bia baar nan pejak, ki li tee mujoonu Yenpiinii, ki Aarɔnn nan u bonjai paan bi nii peeuk na yur paak. ¹⁹ Ki Moses kpɔiiu ki lia u sɔn maruḡ binbintir loka ḡanna na kur po, ²⁰⁻²¹ ki pot pejak na buri buri, ki jii nyun ki wuur nɔɔk ni bona nan nanii, ḡaan

joo yur muu nan kpapana nan nant nba kur biar binbintir na paak, nan bianjinba ki Yennu wannɔ na. Mujoonu maruŋ na din tee jeet Yenpiiniie, ki li nubiru maŋ Yennu.

²² Ki Moses bia ŋamm baar nan pejak, ki li tee linba ki u saa jii ki kaan Yennu mannteeb. Ki Aarɔnn nan u bonjai paan bi nii peeuk na yur paak. ²³ Ki Moses kpuii ki jii u sɔn waan, ki suu Aarɔnn niidiitu tublɔn, ki bia suu u diitu niibijabir, nan u diitu taabijabir, ²⁴ ki bia yiin Aarɔnn bonjai na u boor, ki jii sɔn na waan ki suu bi diitu tublɔna, ki suu bi diitu niibijabaa, nan diitu taabijaba, ŋaan kpaar sɔn nba biar na ki lia binbintir na loka ŋanna na ni, ²⁵ ki jii kpapana na nan jokpikir nan nɔɔk ni bona kpapana kur, nan pɔɔr, nan yaanninbina nan li kpapana, nan diitu naŋ, ²⁶ ki nyinn boroboro kunn kpanchibuk nba ki bi teen boroboro nba ki mɔk datiŋ li ni ki jii tur Yennu na, nan boroboro nba ki bi ŋmat kpan na yenn, nan lilaauk, ki paan li kur kpapana nan diitu naŋ na paak. ²⁷ Moses din jii jeet nba na kur ki kubin Aarɔnn nan u bonjai nuu nie, ki bi jii tur Yennu ki li tee burchinpiinii. ²⁸ Ki Moses gaar jeet na bi boor, ki joor muu binbintir na paak, ki pukin maruŋ nba jokit muu na paak, ki li tee mannteeb kaanu maruŋ. Linba na tee jeet Yenpiinii maruŋo, ki li nubiru maŋ Yennu. ²⁹ Ki Moses jii kubitir na, ki li tee burchinpiinii ki tur Yennu. Li din tee Moses tore. Moses din tun bont kur nan bianjinba ki Yennu wannɔ nae.

³⁰ Ki Moses jii kpan nba ŋammit na waan, nan sɔn nba bo be binbintir paak na waan,

ki mii Aarɔnn bonjai nan bi liant paak, ki jii Aarɔnn nan u bonjai nan bi liant ki tur Yennu, ³¹ ki yet Aarɔnn nan u bonjai a, “Jiin nant na kii saa nann Yennu lanbouŋ tammɔb ni, ki yakin leŋ, ki ŋman nan boroboro nba be kpanchibuk nba bo tee mannteeb kaanu Yenpiinii yar na, nan biaŋinba ki Yennu wannin na. ³² Nant koo boroboro nba kur biar, yin joor muu. ³³ Ii be man lanbouŋ na tammɔb ni daa ŋanlore, ki saa tuu yoo nba ki i kaanu na maruŋ tan saa gbenn. ³⁴ Yennu-e sennit a ti tun linba ki ti tun na dinna, a lin nyinn i biit. ³⁵ See ki i biar lanbouŋ tammɔb ni yontunmuna ŋanlore, nan nyɔtunmuna ŋanlore, kii tuun linba ki Yennu wannit. I-i kii tun, i saa kpoe. Linba nae ki Yennu wannin.” ³⁶ Ki Aarɔnn nan u bonjai na tun nan biaŋinba ki Yennu wann Moses ki u wannib na.

9

Biaŋinba ki mannteeb na piin bi toona

¹ Li daaŋanniin daar ki Moses yiin Aarɔnn nan u bonjai nan Israel saakab na kur, ² ki bet Aarɔnn a, “Jiin naajapaŋ nan pejak, binba ki mɔk daŋ, ki mann maruŋ ki tur Yennu. Naab na sii tee yanbɔmm Yenpiinii, ki peeuk na mun tee mujoonu Yenpiinii, ³ ki yet Israel teeb na ki bin jii bujak ki kpi, ki lii tee yanbɔmm Yenpiinii, ki jii naab nba dii binyennkɔɔ, nan peeuk nba dii binyennkɔɔ, binba ki mɔk daŋ, ki lii tee mujoonu Yenpiinii. ⁴ Bin bia ŋamm baar nan naajak nan pejak ki lii tee weinanleeb Yenpiinii. Bin jiib ki mann maruŋ ki tur Yennu,

ki pukin jeet Yenpiinii nba ηmat kpan li ni. Bin tun nna kimaan Yennu saa dokit bi paak dinna.”

⁵ Ki bi taan linba kur ki Moses wann na ki baar nann, Yennu lanbouŋ tammɔb ni, ki niib na kur lakin leŋ ki set Yennu tɔɔnn. ⁶ Ki Moses yetib a, “Linba nae ki Yennu senn a yin tun, ki u yentu saa dokit i paak.” ⁷ Ŋanne ki u yet Aarɔnn a, “Ii saa binbintir na boor ki saa mann yanbɔmm Yenpiinii maruŋ nan mujoonu Yenpiinii maruŋ, ki lin nyinn a biit, ki bia nyinn niib na bi biit ni. Mant niib na maruŋ, ki lin nyinnib bi biit ni, nan biaŋinba ki Yennu senn na.”

⁸ Ki Aarɔnn saan binbintir na boor ki saa kp̄ii naapaŋ na, ki li tee u mɔŋ yanbɔmm Yenpiinii maruŋ. ⁹ Ki u bonjai jii sɔn na ki turo, ki u suunt u niibir li ni, ki suu suu binbintir yina na, ki kpaar sɔn nba biar na binbintir na nyakir ni, ¹⁰ ki joo kpapana na nan yaanninbina nan pɔɔr na binbintir na paak, ki tun nan biaŋinba ki Yennu wann Moses na, ¹¹ ŋaan jii li nant nan gbouŋ ki joo muu kaŋ na kpiŋ.

¹² U din kp̄ii bonkobuk nba tee u mɔŋ mujoonu Yenpiinii na, ki u bonjai jii sɔn na ki turo, ki u lia lia maruŋ binbintir loka ŋanna na kur po. ¹³ Ki bi jii yur nan bonkobuk na nanleet na ki turo, ki u joor muu binbintir na paak, ¹⁴ ki bia wuur nɔok ni bona nan nanii, ki paan marunleer nba jokin muu na paak, ki joo muu.

¹⁵ Li poor po ki Aarɔnn ji baar nan niib na Yenpiinii, ki jii buuk nba saa mann niib yanbɔmm paak na, ki kp̄iiu, ki mann maruŋ

ki tun nan bianinba ki u bo teen u moŋ yanbomm maruŋ paak na, ¹⁶ ki bia baar nan Yenpiinii bonkobuk nba jokin muu na ki mann nan bianinba ki sennu wann na, ¹⁷ ki jii jeet Yenpiinii na ki finn li yon nan niipauŋ ki joor muu, binbintir na paak. Linba na din pukin daar kur mujoonu maruŋ ni. ¹⁸ Ki u kp̄ii naajak nan pejak na, ki li tee niib na weinanleeb Yenpiinii. Ki u bonjai jii sɔn na ki turɔ, ki u lia lia maruŋ binbintir loka ŋanna na kur po. ¹⁹ Ki Aarɔnn jii naajak nan pejak na bɔka nba mɔk kpapana, ²⁰ ki paan bonkobit na kubitir paak, ki saan nann binbintir na boor, ki joo kpapana na muu, binbintir na paak, ²¹ ki jii kubitir nan diitu nanii na, ki li tee burchinpiinii ki tur Yennu, ki tee mannteeb yar, nan bianinba ki Moses wann na.

²² Yoo nba ki Aarɔnn mann maruŋ ki gbenn na, ki u ji donn nii ki teen piisin niib na paak, ki nyii binbintir na paak ki sik. ²³ Ki Moses nan Aarɔnn kɔɔ Yennu lanbouŋ na ni. Baa nyii yoo nba, ki bi teen piisin niib na paak. Ki Yennu maŋ yentsaakar dɔkit niib na kur paak. ²⁴ Ki li taakpaak ni ki Yennu te ki muu nyii sanpaapo ki sik binbintir na paak, ki dii mujoonu maruŋ nan kpapana na. Niib na nba la nna, ki bi yikin nan parpeenn, ŋaan gbaan ki tibin ki bi yugbia siit tiŋ.

10

Ki jiin Nadab nan Abihu yanbomm po

¹ Tɔn, ki Aarɔnn bonjai nba tee Nadab nan Abihu na jii senderik ki teen musankɔɔna li

ni, ki bia pukin bonnunubit li paak, ki jii tur Yennu. Ŋaan ki muu na ki tee kasii muu, kimaan Yennu ki wannib nan bin tun nna. ² Ki li taakpaak ni ki Yennu te ki muu sik ki dii kpiib ŋoo Yennu tɔonn po. ³ Ki Moses yet Aarɔnn a, “Linba na boorue ki Yennu bo beerit na, ki yaa, ‘Daano nba kur jiantirin, wuu baakitin nan barmɔnii, kimaan n tee kasiie. See ki n niib kur turin baakir.’ ” Ki Aarɔnn ki jiin siari.

⁴ Ki Moses yiin Misael nan Elsafann, binba tee Usiel bonjai, ki Usiel mun tee Aarɔnn baa naa bik na, ki yetib a, “Baat man ki tan jii i ninjamm gbanankpeena Yennu lanbouŋ boor, ki nyi namm ki birib kaŋ na kpiŋ.” ⁵ Ki bi baar ki tan kpab soorib nan bi liant ki nyii namm kaŋ na kpiŋ, nan bianjinba ki Moses wannib na.

⁶ Tɔn, ki Moses yet Aarɔnn nan u bonjai Eleasar nan Itamar a, “I daa nyikin i yut ki ki saatir, koo ki pat i liant, a lin want nan i mɔk parbiiri. Li-i tee ki i tun nna, i saa kpowa, ki Yennu wutoor bia saa do niib na kur paaka. Ŋaan i nikpiimm, Israel niib kur, saa fit mɔ ki fabin niib banlee nba ki Yennu te ki muu diib na kuuma. ⁷ I daa nyikin Yennu lanbouŋ tammɔb na. I-i nyik, i saa kpoe, kimaan bi sennii ki mɔon Yennu kpan nba ŋammit i paaka.” Ki bi tun nan bianjinba ki Moses wannib na.

Sennu nba dia mannteeb

⁸ Ki Yennu yet Aarɔnn a, ⁹ “Fin nan a bonjai daa koo n lanbouŋ ni, li-i tee ki i nyuu daan. I-i tun nna, i saa kpowa. Linba na mun bia tee sennu nba ki i yaaboona sii diae mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ¹⁰ Ii tuu fit bann ki bokit linba tee

Yennu yar nan linba tee soɔ kur yar, ki bia bokit linba koo nan linba ki koo. ¹¹ Li wann Israel teeb kur sennu nba ki n tur Moses maa wun wann na.”

¹² Ki Moses yet Aaronn nan u bonjai banlee nba biar na, ɣamme tee Eleasar nan Itamar a, “Jiin i jeet Yenpiinii nba ki i mann maruɲ ki tur Yennu ɲaan ki li tenn na, ki teenir boroboro nba ki mək datiɲ, ki di maruɲ binbintir na boor, kimaan Yenpiinii na tee kasiie. ¹³ Li dir siaminba tee kasii, kimaan jeet maɲ tee fin nan a bonjai yare, ki nyii jeet nba ki i mann maruɲ ki tur Yennu na ni, linba ki Yennu wannimi na. ¹⁴ Ɔjaan yimm nan i ɲaateeb saa fit ɲman kubitir nan nanii taa nba ki bi tur, ki li tee burchinpiinii ki teen Yennu, ki tee mannteeb yar na, i saa fit ɲmamir siaminba kur tee kasii boor. Yennu-e jii piinii na ki tur yimm nan i waas. Li tee i tore ki saa nyi Israel teeb weinanleeb Yenpiinii ni. ¹⁵ Bi saa baar nan naɲ taar nan kubitir na, yoo nba ki bi jikit kpapana ki li tee jeet piinii ki teen Yennu na. Li bokir na sii tee yimm nan i waas nba ki i maar na tor, yoo nan yoo, nan bianaɲinba ki Yennu senn na.”

¹⁶ Ki Moses boi buuk nba tee yanbomm Yenpiinii na po, ki gbat nan bi poɲ joor muuwa. Ki u wutoor doo Eleasar nan Itamar paak, binba tee Aaronn bonjai nba biar na. Ki u boib a, ¹⁷ “Bee teen ki i ki dii yanbomm Yenpiinii na kasii boori? Li tee kasiie ki Yennu jii ki turi, a lin nyinn niib na yanbomm. ¹⁸ Li son na nba bo ki koo Yennu lanbouɲ ni na, i bo saa ɲman li maruɲ nant leje, nan bianaɲinba ki n wannii na.”

19 Ki Aaronn gat a, “Li-i bonni tee ki n dii yanbomm Yenpiinii na dinna, Yennu par bo sii peena-a? Niib na baar nan bi yanbomm piinii ki tur Yennu dinna, ki bia baar nan bi mujoonu piinii, ɲaan ki bonbilankant na bia tun ki turin.” 20 Moses nba gbat nna ki u par ji maak.

11

*Ki jiin bonkobit nba ki koo ɲmamu na po
(Sennu 14.3-21)*

1 Ki Yennu tur Moses nan Aaronn sennu nba na 2 a bin wann Israel teeb a, “Bonkobit nba nae ki i sii ɲman: 3 Bonkobit nba ki bi taawoka bokit ki bi ɲman moot ki wukitir. 4-6 ɲaan i daa ɲman laagumii nan lunlona koo wenii. Bi tee kooore ki turi, kimaan bi ɲman moot ki wukitir ɲaan bi taawoka ki bokiti. 7 I daa ɲman doorik, u tee kooore. U taawoka bokita ɲaan u ki di jeet ki wukitiri. 8 I daa ɲman bonkobit na koo ki siin bi gbanankpeena gbaa, kimaan li tee kooore ki turi.

9 “I saa fit ɲman jaj nba kur mok kpinkpant nan wakii, 10 ɲaan bonfoor nba kur be nyun ni ki ki mok kpinkpant ki bia ki mok wakii, yaa daa ɲmami. 11 Li bonfoor booru, ii jiiu ki lii tee koor ki turi. I daa ɲman koo ki siit bi gbanankpeena gbaa. 12 I daa ɲman bonfoor nba kur be nyun ni ɲaan ki mok kpinkpant nan wakii.

13-19 “I daa ɲman noonbooru nba na: Konbiat booru kur, nan juut booru kur, nan bankatuk booru kur, nan kpeen-noonii booru kur, nan

kinkaata booru kur, nan kpikjabalii booru kur, nan nanjont booru kur, nan fiit booru kur, nan janboonlot booru kur.*

20 “Bonbubokit nba kur yuuk tee kooore ki turi, 21 see linba mobit kuukoo. 22 I saa fit nman li naasuut nan paanii, nan lankpant, 23 naan bonfoi nba mok kpinkpant naan book, ii jiir ki lii tee kooore.

24-28 “Wunba kur sii bonkpeena na sii be jakint ni nan yonbaak: Bonkobit nba kur mok taawoka, li-i tee ki bi taawoka na ki bokit, ki bi bia ki nman moot ki wukitir, nan bonkobit nba kur mok taa nanna nan taanyarit, wunba kur sii li bonkpeenn, wun wuur u tiat, ki sii be jakint ni ki tan tuu daajoouk.

29-30 “Li naasoorii nan dayuut nan lanpora nan dabuna, ii jiir ki lii tee koor ki turi. 31 Wunba kur siib, koo bi gbanankpeena gbaa, sii be jakint nie nan yonbaak. 32 Ki bi gbanankpeena-i baa linba paak, li mun sii be jakint ni. Li-i lekii tee daaukue koo tiat koo bonkobuk gbouŋ koo botoouku, baa lek diar ki tuun linba kur, bin suuntir nyun ni, ki li sii be jakint ni nan yonbaak. 33 Li-i munii tee ki bi gbanant baa yokbobir ni, linba kur be bobir maŋ ni sii tee jakinte, ki i saa yeer bobir maŋ. 34 Jeet nba kur tee bondikar naan ki i finn nyun bobir maŋ ni ki wuurir, jeet maŋ tee kooore. Linba kur tee bonnyuukir ki be bobir maŋ ni tee kooore. 35 Linba kur ki bonkpeena maŋ gbanant baa li paak, li be jakint nie, laa tee

---

* **11:13-19** 11.13-19 Noonii na yenn nba, ti ki bann fanu.

daantana paak, koo boroboro diiuku, ii yeerir. ³⁶ Linba kur ki bonkpeena na gbanant siir, li sii tee jakinte, see nyuntonn koo nyunbuur kuukoo. ³⁷ Li-i tee ki bonkpeena na yenn nba baa bonboorii nba saa bur paak, bonboorii maŋ sii ŋan. ³⁸ Ŋaan li-i tee ki bonboorii na woon nyun niŋie, ki bonkpeenn na siar baa li paaki, ŋann li ji be jakint nie.

³⁹ “Li-i tee ki bonkob-ŋmaŋa na yeno kpo u kuukoo, ki wunba kur siir, u sii be jakint ni nan yonbaak. ⁴⁰ Li-i munii tee soo ŋman bonkobuk maŋ nant, wun wuur u tiat ŋaan kii be jakint ni nan yonbaak; ki wunba jii bonkob-kpeenn na gbanant mun saa wuur u tiat, ki mun bia sii be jakint ni nan yonbaak.

⁴¹ “I daa ŋman bonbubokit nba book tiŋ ni na, ⁴² li-i tee linba book, koo ki somm taa ŋanna paak, koo ki moƙ taa bonchianni, ⁴³ i daa ŋman ki tee i moŋ jakinti. ⁴⁴ Mine tee i Yomdaano Yennu, li ŋan ki yii tee kasii, kimaan n tee kasiie. ⁴⁵ Mine tee Yennu nba nyinnii Ijpt tiŋ ni, a mii tee i Yennu. Li paak, li kpaa talas ki yii tee kasii, kimaan n tee kasiie.

⁴⁶ “Ton, linba nae tee sennu nba jiin bonko-bit, nan noonii, nan bonfoor nba kur be nyun ni, nan linba kur book tiŋ na paak. ⁴⁷ Ii mi man, kii bokitir linba koo nan linba ki koo, nan bonkubit ni linba ki i sii ŋman, nan linba ki i kan ŋman.”

12

Biaŋinba ki poob saa ŋamm bi moŋ, matuk poor po

¹ Ki Yennu tur Moses sennii na ² a wun yet Israel teeb a: “Li-i tee ki poo mar bonjak, li daa ḡanlore niḡ, u daa be nan jakinte, nan waa tuu siik ḡmaarik ḡmaarik ki be nan jakint na. ³ Li daaḡanniin daar, bin pot bik na punn. ⁴ Poo na saa guur daa piintaa nan ḡantaa ki pukin, ki u saa ḡamm teen kasii ki nyi u nyint ni. U daa siin linba tee kasii, koo ki saa jiantu boori, nan yoo nba ki u tan saa ḡamm u mḡḡ ki ḡbenn.

⁵ “Li-i tee ki poo mar bonpookie, li daa piik nan ḡanna niḡ u daa be nan jakinte, nan waa tuu siik ḡmaarik ḡmaarik ki be nan jakint na. Wun guur daa piinloob nan daa ḡanloob ki u saa ḡamm teen kasii ki nyi u nyint ni.

⁶ “Li-i tee ki u ḡamm u mḡḡ ki ḡbenn yoo nba, bonjak koo bonpook matukie, wun jii peeuk nba dii binn ki baar nann Yennu lanbouḡ tammḡb ni, ki lii tee mujoonu Yenpiinii, ki jii ḡmann, koo lanjerik, ki lii munii tee yanbḡmm Yenpiinii. ⁷ Ki manntḡḡ na saa gaar ki mann maruḡ ki tur Yennu. Ki maruḡ na saa nyinḡḡ jakint ni, ki u ji sii yeen. Linba nae ki poob sii tuun matuk poor po.

⁸ “Li-i munii tee ki poo na kan la peeukue, wun baar nan lanjerii banlee koo ḡmana banlee, ki yenḡ-ii tee mujoonu Yenpiinii, loḡ na-ii munii tee yanbḡmm Yenpiinii, ki manntḡḡ na saa mann maruḡ ki lin nyinḡḡ jakint ni, ki u ji sii yeen.”

13

Sennu nba jiin ḡbanant paak yiarii po

¹ Ki Yennu tur Moses nan Aarɔnn sennu na a,
² “Li-i tee ki i sɔɔ mɔk nar u gbanu paak, koo bonmɔrkar, koo tana nba saa kpant gbanant paak yiar yoonn, ii baar nanao manntɔɔ Aarɔnn, koo u bonjai nba tee mannteeb na boor. ³ Ki manntɔɔ na saa fiit nar na ki got, li-i tee nar na ni kobit lebit ki peenii, ki nar na bia lukir ki sunji, li tee gbanant paak yiar yoonne. Manntɔɔ na saa mɔont nan u tee jakint daano. ⁴ ŋaan li-i tee ki nar na peen, ki ki lukir sumii ki gar gbananbɔɔji, ki li ni kobit bia ki peenii, manntɔɔ na saa gɔɔɔ ki u be u kuukɔɔ daa ŋanlore. ⁵ Ki manntɔɔ na saa ŋamm fiitɔ daa ŋanlore daar na ni. Ki li-i tee ki u la nan nar na bia tee li bannu ki ki pukii, wun bia gɔɔɔ, ki wuu be u kuukɔɔ daa ŋanlore biak. ⁶ Manntɔɔ na saa ŋamm ki fiitɔ daa ŋanlore daar na ni, ki li-i tee nar na waab, ki bia ki pukii gbanant paak, ŋann wun mɔont nan u ŋan, li tee nar yanne. Daano maɲ saa wuur u tiat, ki ji tee kasii. ⁷ ŋaan li-i tee ki manntɔɔ na fiit nar maɲ, ki mɔont nan li ŋan, ki li poor po ki li ŋamm yiti, wun jen manntɔɔ na peɲ biak. ⁸ Manntɔɔ na saa ŋamm ki bia fiitɔ, li-i tee ki li yit, wun mɔont nan u mɔk jakint; li tee gbanant paak nar yoonn nae.

⁹ “Wunba kur mɔk nar yoona, yin jiiu ki baar nanao manntɔɔ boor, ¹⁰ ŋɔɔe saa fiitɔ. Li-i tee nar na nan kobit nba be leɲ na peen, ki bia pir mɔti, ¹¹ li tee nar kpere na, ki manntɔɔ na saa mɔont nan u mɔk jakint. I daa bokitiro ki u be u kuukɔɔ, kimaan u jakint na be paanu ni. ¹² Li-i muni tee ki nara na be daano maɲ

gbanant kur po, laa nyii u yur ki tan tuu u taapant, ¹³ manntoo na saa gham fiito. Li-i tee ki u la nan li set gbenn u gbanant kuri, wun moont nan u yeen. Li-i tee ki u gbanu kur peeni, u kaa jakint. ¹⁴ Ŋaan li-i tee ki nar nba nyi nyun sooro, u be jakint ni. ¹⁵ Li-i tee ki manntoo la nar nba nyi nyun, wun moont nan daano maŋ be jakint nie. Nar nba nyi nyun kur tee gbanant paak nar yoonn nae, ki daano maŋ sii be jakint ni. ¹⁶ Nar na-i bonni buurie, ŋaan ki leŋ peen, daano maŋ n saan manntoo peŋ. ¹⁷ Ŋooe saa fiito biak. Ki li-i tee nar na lebit ki peeni, daano maŋ yeen, ki manntoo na saa moont nan u yeen.

¹⁸ “Wunba kur mok mōra ki li buur, ¹⁹ ŋaan ki li poor po laa bo mōr siaminba na faant ki pent, koo ki mok bonmōntommii tommii, wun wann u moŋ ki tur manntoo. ²⁰ Ki manntoo na saa fiitir, ki li-i tee ki li sumii gar gbananboŋ na, ki li ni kobit peeni, manntoo na n moont nan u mok jakint. Li tee gbanant paak nar yoonn nae, ki put nyii siaminba bo mōr na. ²¹ Ŋaan li-i tee ki manntoo na fiitir ki got, ki ki la kobit peen li ni, ki li bia ki sumii ki gar gbananboŋi, ki bia mōni, ŋann manntoo na n gooro ki wuu be u kuukoo daa ŋanlore. ²² Li-i muni pukii u gbanant paaki, manntoo na n moont nan u mok jakint, ki li tee yiaru nba loe. ²³ Ŋaan li-i tee nar na be li bannu ki ki pukii, ŋann li tee mōra na niame, ki manntoo na saa moont nan u ki mok jakint.

²⁴ “Li-i tee ki i soo mok mufiok u gbanu paak, ki li mufiok pent, koo ki tee bonmōnwuwur

nna, ²⁵ manntoo na n fiitir. Li-i tee ki li ni kobit lebit ki peeni, ki bia sumii gar gbananboŋi, li tee gbanant paak nar yoonn nae ŋaan nyii mufiok na ni, ki manntoo na saa moont nan u mok jakint. ²⁶ Ŋaan li-i tee ki li ni kobit ki lebit ki peeni, ki bia ki sumii gar gbananboŋi, ŋaan mon waan, manntoo na n gooro ki wuu be u kuukoo daa ŋanlore. ²⁷ Manntoo na saa ŋamm ki fiito daa ŋanlore daar na ni, li-i tee ki nar na pukii, ŋann li tee gbanant paak nar yoonne na, ki manntoo na saa moont nan u mok jakint. ²⁸ Ŋaan li-i tee nar na be li bannu ni, ki ki pukii ŋaan moni, li ki tee gbanant paak nar yona kaa, manntoo na saa moont nan u yeen, kimaan li tee mufiok na niame.

²⁹ “Li-i tee ki i joo koo poo mok nar u yur paak koo u yiaki, ³⁰ manntoo na n fiitir. Li-i tee ki li sumii gar gbananboŋ na, ki li ni kobit tee bonmonpupuka, ki bia tee bonmirimii nna, li tee gbanant paak nar yoonne, wun moont nan daano maŋ mok jakint. ³¹ Yoo nba ki manntoo na fiito, ki nar na ki sumii gar gbananboŋi, ŋaan ki li ni kobit ki mok paŋi, manntoo na n gooro ki wuu be u kuukoo daa ŋanlore. ³² Ki manntoo na saa ŋamm ki fiit nar na daa ŋanlore daar na ni, ki li-i tee ki li ki pukin, ki ki mok kobmonpupuka li ni, ki bia ki sumii gar gbananboŋi, ³³ daano maŋ n koor u kobit ki saa tenn siaminba ki nar be na kuukoo. Manntoo na saa ŋamm gooro daa ŋanlore ki pukin ki wuu be u kuukoo. ³⁴ Li daa ŋanlore daar ni, manntoo na saa ŋamm fiit nar na, li-i tee ki li ki pukini, ki bia ki suŋ gar gbananboŋi,

u saa mɔɔnt nan u yeen. Ki daano maŋ saa wuur u tiat ki yeen. ³⁵ Li-i tee ki bi mɔɔnt nan u yeen, ŋaan li poor po ki nar na yiti, ³⁶ manntɔɔ na n ŋamm fiitir. Li-i tee ki li pukini, u ji daa yaa wun diit ki la kobmɔnpupuka. Daano maŋ poŋ mɔk jakint. ³⁷ Ŋaan li-i tee manntɔɔ na dukin nan nar na ki pukini, ki li ni kobit fiir ki mɔk paŋ, nar na buure na, manntɔɔ na saa mɔɔnt nan u yeen.

³⁸ “Jɔɔ koo poo-i mɔk tanpeena u gbanu paaki, ³⁹ manntɔɔ n fiit daano maŋ, ki tann maŋ-i tee bonpeenkpiaŋ, li tee tanne ki nyii gbanant paak, daano maŋ yeen.

⁴⁰⁻⁴¹ “Li-i tee ki jɔɔ yut kokir yur sinsuuk ni, koo yugbiar paaki, linba na ki teenɔ jakint. ⁴² Ŋaan li-i tee ki nar piin ki tee bonpeenmɔna nna yugbiar paak koo yur sinsuuk ni, ŋann li tee gbanant paak nar yoonne. ⁴³ Manntɔɔ na saa fiitɔ, ki li-i tee nar na tee bonpeenmɔna, ⁴⁴ manntɔɔ na saa mɔɔnt nan u mɔk jakint, kimaan gbanant paak yiar yoonn be u yur paak.

⁴⁵ “Wunba kur mɔk gbanant paak nar yoonn, wuu lia liatchiat, kii nyikin u yut, ki daa saatir, ki pii u mɔb ŋaan kii yikin a, ‘Jakint, jakint.’ ⁴⁶ Ki u saa biar kii tee jakint nna, yoo nba kur ki gbanant paak nar yona be u paak na. U sii kɔɔ kaaŋ na kpiaŋ ki be u kuukɔɔ.

Sennii ki jiin wunn po

⁴⁷ “Li-i tee ki wunn kɔɔ liant paak, laa tee bonkobit kobit liant koo gungunt lianti, ⁴⁸ koo li-i kɔɔ gungunt kparchant paaki, koo bonkobit

kobit kparchant paaki, koo bonkobit gbant paaki, koo linba kur ki bi jii bonkobit gbant ki ɲammiri, ⁴⁹ ki wunn maɲ-i bɔn nan mɔɔt na, koo ki tee bonmɔnkpiarir nna, ɲann li tee wunn nba saa pɔte, ki ii jiiir ki wann manntɔɔ. ⁵⁰ Ki manntɔɔ na saa fiitir ɲaan bɔr bont maɲ daa ɲanlore. ⁵¹ Ki daa ɲanlore daar na ni, u saa ɲamm ki fiitir, ki li-i tee wunn na pɔti, ɲann bont na mɔk jakint. ⁵² Ki manntɔɔ na saa joor muu, ki boontir, kimaan li tee wunn nba pɔte.

⁵³ “Ɔaan li-i tee manntɔɔ na fiitir, ki la wunn na ki pɔt bont na paak, ⁵⁴ wun te ki bin wuur ɲaan ki wun bɔrir daa ɲanlore biak. ⁵⁵ Ki u bia saa fiitir, ki li-i tee wunn na ki lebit ninnaɲu, laa lek ki pukin na ɲaan li mɔk jakint; yin joo bont maɲ muu, wunn na-i lekii be nɔɔk ni koo poor po. ⁵⁶ Ɔaan li-i tee ki manntɔɔ na fiitir, ki la wunn na kpiar, wun pat wunn maɲ bɔkir ki nyinn. ⁵⁷ Li-i biaki tee ki wunn na ɲamm ki jeni, ɲann li pɔte na biak, li bondaanɔ n joor muu. ⁵⁸ Li-i tee ki u wuurir ki wunn maɲ boti, wun bia ɲamm ki wuur, ki li ji kii mɔk jakinti.”

⁵⁹ Tɔn, linba nae tee sennu nba jiiin wunn nba kɔɔ liant paak, laa lek tee bonkobit kobit liant, koo gungunt liant, koo ki tee gungunt kparchant, koo linba kur tee bonkobuk kobit kparchanti, koo bonkob-gbant bona, nnae ki i saa bann bont nba yeen, nan bont nba ki yeeni.

14

*Nirɔ nba saa ɲamm u mɔɲ biaɲinba,
gbanant paak yiar yoonn gbennu poor po*

¹ Ki Yennu tur Moses ² sennu na ki jiin daano nba ki gbanant paak yiar yoonn sooro, ki tan gbenn, waa saa gamm u moŋ bianinba: Daar nba ki bi saa moont nan u ji yeen na, ii jiiu ki baar nanao manntoo boor. ³ Ki manntoo na saa jiiu ki nyi nanao kaan na kpiŋ ki fiito. Li-i tee ki yiaru na gbenni, ⁴ manntoo na n te ki bin baar nan gmana banlee, nan tiik nba ki u nubiru man daauk, nan gmimooŋ nan dufatlai. ⁵ Ki manntoo na saa te ki bin kpi gmanyenn yokbobir nba see nan nyunŋanin na paak. ⁶ Ki u saa jii gmanleer na ki duro sinsinn gmann na son ni, ki kpab nan daauk maŋ nan gmimooŋ na nan dufatlai na, ⁷ ki jiir nan son na ki mii wunba yiar ki loon wun nyi jakint ni na paak taar munlore, ki ji moont nan u yeen, ŋaan ŋaa gman nba fo na, ki wun yukir yaat. ⁸ Daano maŋ saa wuur u tiat, ki bia koor u yut kur ŋaan wur, ki ji sii yeen. Ki u ji saa fit koo kaan na ni, ŋaan see ki u be u ŋaak nanyer daa ŋanlore. ⁹ Ki daaŋanlore daar u bia saa gamm koor u yut nan tiaŋ nan ninkaat nan kobit kur nba be u gbanant paak, ki saa wuur u tiat ki bia wur, ki ji sii yeen.

¹⁰ Ki daaŋanniin daar wun ji baar nan pejai banlee nan pesar, binba dii binyennkoo ki bia ki mok daŋ, nan yon nba gmat kpan, ki lii tee borik-gbina ŋanlee nan kpan kparibjinn. ¹¹ Ki manntoo na saa jii joo maŋ nan Yenpiinii na ki saan namm Yennu lanbouŋ tammob ni. ¹² Ki manntoo na saa jii pejai na yeno nan kpan na ki mann maruŋ ki lii tee biit paak maruŋ. Manntoo na saa jii tur Yennu ki lii tee

burchinpiinii, ki tee manntoo yar. ¹³ Manntoo na saa kpi peeuk na kasii boor nba ki bi kpi bonkobot nba tee yanbomm Yenpiinii nan mujoonu Yenpiinii na. Wun tun nna kimaan biit paak Yenpiinii tee nan yanbomm paak Yenpiinii nae, ki sii tee manntoo yar, ki tee kasii. ¹⁴ Manntoo na saa jii pejak na son waan, ki suu joo na diitu tublon, nan diitu niibijabir, nan diitu taabijabir, ki lin wann nan u ji yeen. ¹⁵ Manntoo na saa jii kpan na waan, ki kpaar teen u moŋ gaŋ niipaun ni, ¹⁶ ŋaan noob u diitu niibir ki suu kpan na, ki mii leŋ, Yennu tooonn, taar munlore. ¹⁷ U saa jii kpan nba be u niipaun ni na waan, ki bia jii pejak na son waan, ki ŋmat suu joo na diitu tublon nan u diitu niibijabir nan u diitu taabijabir. ¹⁸ Kpan nba biar u niipaun ni na, u saa kpaar joo na yur paak. Nna bannue ki manntoo na saa tun ki ŋamm joo na.

¹⁹ Ki manntoo na saa mann yanbomm maruŋ, ki ŋamm daano nba be jakint ni, ki li poor po wun kpi bonkobuk nba tee mujoonu Yenpiinii maruŋ na, ²⁰ ki pukin jeet maruŋ na po, binbintir na paak. Nna bannue ki manntoo na saa tun ki ŋamm joo na, ki u sii tee kasii.

²¹ Li-i tee ki joo na namii ki kan fit la bonloŋa na kuri, ŋann wun kpaan pejak ki lii tee biit paak maruŋ, ki tee burchinpiinii ki teen Yennu, ki tee manntoo yar. Wun baar nan yon nba ŋmat nan kpan borik-gbinn, nan kpan kparibjinn ki lii tee jeet maruŋ. ²² Wun bia baar nan lanjerii banlee koo ŋmana banlee, ki yeno-ii tee yanbomm Yenpiinii, ki loo na mun-

ii tee mujoonu Yenpiinii. ²³ Daa ḡanniin daar nba ki bi saa ḡammɔ na, wun baar nann, ki tan tur manntɔɔ, lanbouḡ tammɔb ni, ²⁴ ki manntɔɔ na saa jii pejak na nan kpan na, ki li tee burchinpiinii ki teen Yennu, ki tee manntɔɔ yar. ²⁵ U saa kpi peeuk na, ki jii u sɔn na waan, ki suu jɔɔ na diitu po tublɔn, nan u diitu niibijabir, nan u diitu taabijabir. ²⁶ Manntɔɔ na saa jii kpan na waan, ki kpaar u mɔḡ niipaḡḡ ni, ²⁷ ḡaan nɔɔb u diitu niibir ki suu kpan na, ki mii leḡ Yennu tɔɔnn, taar munlore. ²⁸ U saa jii kpan nba be u niipaḡḡ ni na waan, ki suu wat pejak sɔn nba ki u bo suu jɔɔ na diitu tublɔn na paak, nan u diitu niibijabir, nan u diitu taabijabir na paak. ²⁹ Kpan nba biar u niipaḡḡ ni na, u saa kpaar jɔɔ na yur paak. Nna bannue ki manntɔɔ na saa tun ki ḡamm jɔɔ na. ³⁰ Ki manntɔɔ na saa jii lanjerik koo ḡmanyenn, ³¹ ki mann, ki lii tee yanbɔmm Yenpiinii, ki lɔɔ na munii tee mujoonu Yenpiinii, ki pukin jeet Yenpiinii na po. Nna bannue ki manntɔɔ na saa tun ki ḡamm jɔɔ na. ³² Sennu nba nae dia daanɔ nba ki ḡbanant paak yiar yoonn soorɔ, ḡaan ki u kan fit la bonloḡa nba saa ḡammɔ na kuri.

Ki jiin diɔḡ po

³³ Yennu tur Moses nan Aarɔnn ³⁴⁻³⁵ sennu nba nae jiin ḡei nba mɔk diɔḡ ki li pɔt na po. Israel teeb saa dia sennu na, yoo nba ki bi saa kɔɔ Keenann tiḡ ni ki kar na, tiḡ nba ki Yennu jikit ki teemm, ki li sii tee bi yar na. Li-i tee ki i sɔɔ tan la ki Yennu te ki diɔḡ be u ḡaak paaki, wun saan yet manntɔɔ li po. ³⁶ Manntɔɔ na saa

te ki bin nyinn bont kur ɲaak na niewa, ki wun fit kɔɔ ki fiit diɔŋ na. Nna-i kaa, u saa yet nan linba kur be ɲaak na ni mɔk jakint. Bi-i nyinn bont kur yoo nba, wun kɔɔ ɲaak na ni, ³⁷ ki fiit diɔŋ na. Li-i tee ki li bɔn nan mɔɔt na, koo ki tee bonmɔnkpiarir, ki kɔɔ dikpina niwa, ³⁸ wun nyik ɲaak na, ki loonir, ki lii loo daa ɲanlore. ³⁹ Li daa ɲanlore daar, u saa ɲmat ɲamm fiitir. Li-i tee ki diɔŋ na pɔti, ⁴⁰ wun te bin nyinn ɲaak na tana nba ki diɔŋ baa li paak na, ki lu doo kpiŋ, siaminba tee jakint boor. ⁴¹ Li poor po, manntɔɔ na n te ki bin pokit diit nɔk ni tintaauk na kur, ki lu siaminba tee jakint boor, ki be doo kpiŋ na, ⁴² ki ji lon tangana ki kɔɔn linba bo nyii na fɔna ni, ɲaan bia taan dikpina maŋ.

⁴³ Li-i tee diɔŋ maŋ bia ɲamm ki nyii ɲaak nba ki bi bo nyinn tana nba kur bo baa diɔŋ na, ki bia bo pɔkit li tintaauk, ki jiin tangana ki bia bo ɲamm taan tintaauk na ni, ⁴⁴ ɲann manntɔɔ na n saan ɲaak maŋ ni ki saa fiit got, li-i tee ki diɔŋ na pukii, ɲaak na mɔk jakint. ⁴⁵ Yin toor ɲaak maŋ ki sikin tiŋ ni, ki jii li tana nan yɔka nan tintaauk ki nyi nann doo kpiŋ, siaminba tee jakint boor. ⁴⁶ Bi-i loon ɲaak nba mɔk diɔŋ tammɔb, ki wunba loot kɔɔ, daanɔ maŋ sii be jakint ni nan yonbaak. ⁴⁷ Wunba dɔɔr koo ki dii ɲaak maŋ ni saa wuur u tiat.

⁴⁸ ɲaan li-i tee ɲaak maŋ bo taan tintaauka, ki manntɔɔ baar ki tan fiit got, ki ki la ki diɔŋ pɔti, wun mɔɔnt nan ɲaak na ɲan, kimaan diɔŋ na kur gbenna. ⁴⁹ Ki lian ɲamm ɲaak na, see ki u lon ɲmana banlee, nan tiik nba nubiru man

daauk, nan ηmimɔŋ nan dufatlai, ⁵⁰ ki manntɔɔ na saa kpi ηmanyenn yokbobir nba see nan nyunŋanin na paak. ⁵¹ Ki u saa jii tiik nba nubiru man daauk, nan dufatlai nan ηmimɔŋ, nan ηmann nba tenn na, ki kpab li kur ki suunt sinsinn ηmann na sɔn ni, nan nyunŋanin na ni, ŋaan jiir ki mii ŋaak na paak, taar munlore. ⁵² Nna bannue ki manntɔɔ saa jii ηmann sɔn nan nyunŋanin, nan ηmanfook, nan tiik nba nubiru man daauk, nan dufatlai, nan ηmimɔŋ, ki ηamm ŋaak na, ⁵³ ŋaan nyik ηmanfook na, ki ŋaau doo kpiŋ ki wun yukir yaat. Nna bannue ki u saa tun ηamm ŋaak na, ki li ji sii yeen.

⁵⁴ Sennu nba nae jiin gbanant paak yiarii po, ⁵⁵⁻⁵⁶ li nara, nan mɔra, nan gbanant paak yiar yoona; ki bia jiin wunn, nan diɔŋ nba kɔɔ tiat nan ŋei po. ⁵⁷ Sennu nba nae want bont nba ŋan nan linba ki ŋan.

15

Ki jiin wunba somm ki li luun po

¹ Ki Yennu tur Moses nan Aarɔnn sennii na
² a wun yet Israel teeb a, "Li-i tee ki jasɔɔ be ki nyunpeeun nyi u ni, li booru saa kɔɔnɔ jakinte.
³ Li-i lekii tee ki u punn na toot ki ki gbenti, koo ki loon ki ji kan fit nyi, li mɔk jakint. ⁴ Gado nba paak ki jɔɔ maŋ kar koo ki dɔɔri, li mɔk jakint. ⁵ Wunba kur sii gado maŋ, ⁶ koo ki kar linba kur paak ki jɔɔ maŋ kari, see ki u wuur u tiat ki bia wur, ŋaan sii be jakint ni nan yonbaak. ⁷ Wunba kur sii daanɔ nba ki nyunpeeun nyi u ni na, wun wuur u tiat ki bia wur, ŋaan sii be jakint ni nan yonbaak. ⁸ Daanɔ

nba ki nyunpeeuj nyi u ni na, wu-u siir mosant daano nba tee kasi paak, li yoo n wuur u tiat ki bia wur, naan sii be jakint ni nan yonbaak. ⁹ Bonpaati koo kaanu nba paak ki daano nba ki nyunpeeuj nyi na kar, li mok jakint. ¹⁰ Wunba sii linba kur ki joo maŋ kar li paak, u sii be jakint ni nan yonbaak. Wunba jii linba kur ki joo na kar li paak, wun wuur u tiat ki bia wur, naan sii be jakint ni nan yonbaak. ¹¹ Li-i tee daano nba ki nyunpeeuj nyi u ni na ki nit u nii naan sii soo, wunba ki u siiu na n wuur u tiat ki bia wur, ki sii be jakint ni nan yonbaak. ¹² Yokbobir nba kur ki joo maŋ sii, ii yeerir, koo tikpeet nba kur ki u sii, ii sokir nan nyun.

¹³ “Ki li-i tee ki joo na teb, ki u yiaru na gbenni, wun guur daa nanlore, ki wuur u tiat ki bia wur nyunjanin, ki ji nyi jakint ni. ¹⁴ Ki daaganniin daar, wun baar nan lanjerii koo nmana banlee, Yennu lanbouŋ tammob ni, ki tur manntoo. ¹⁵ Ki manntoo na saa jii yeno ki mann maruŋ, ki li sii tee yanbomm Yenpiinii, ki loo na maruŋ mun sii tee mujoonu Yenpiinii. Nna bannue manntoo na saa mann ki nyinn joo na jakint ni.

¹⁶ “Li-i tee ki jasoo kpaar u jan ki moon, wun wur, ki sii be jakint ni nan yonbaak. ¹⁷ Linba kur ki jan na sii, laa tee kparchant koo bonkobuk gbounfabirkari, ii wuurir nan nyun, ki li sii be jakint ni nan yonbaak. ¹⁸ Li-i tee ki joo nan poo taan doonu, li poor po bi kur n wur, naan sii be jakint ni nan yonbaak.

¹⁹ “Li-i tee ki poo sik pookpenu, u be jakint nie daa nanlore. Ki wunba siiu mun sii be

jakint ni nan yonbaak. ²⁰ Linba kur paak ki u dɔɔr koo ki kar yoo nba ki u bo be nan poot na be jakint nie. ²¹⁻²³ Wunba kur sii poo na dɔɔnu, koo ki sii linba kur ki poo na kar li paaki, wun wuur u tiat ki bia wur, ki sii be jakint ni nan yonbaak. ²⁴ Li-i tee ki jasɔɔ dɔɔ nan poo maŋ, yoo nba ki u daa be nan poot na, jɔɔ na sii be jakint ni daa ŋanlore, ki dɔɔnu nba paak ki u dɔɔr na mɔk jakint.

²⁵ “Poo-i siik ŋaan ki li ki baat u siku yoo, ki jikit daa bonchiann, ki li ki gbenti, u be jakint ni, ki li sii tee nan yoo nba ki u daan siik pookpenu nae. ²⁶ Dɔɔnu nba paak ki u dɔɔr koo linba kur paak ki u kar, yoo nba ki u be nan poot na, li bont mɔk jakint. ²⁷ Ki wunba kur siir saa wuur u tiat ki bia wur, ki sii be jakint ni nan yonbaak. ²⁸ Li-i tee ki u poot na gbenn, wun guur daa ŋanlore, ki ji sii kaa jakinti. ²⁹ Daananniin daar wun baar nan lanjerii banlee koo ŋmana banlee Yennu lanbouŋ tammɔb ni ki jii tur manntɔɔ. ³⁰ Ki manntɔɔ na saa jii yeno ki mann maruŋ ki li sii tee yanbɔmm Yenpiinii, ki lɔɔ na maruŋ mun sii tee mujoonu Yenpiinii. Nna bannue ki manntɔɔ na saa tun ki nyinno jakint ni.”

³¹ Yennu yet Moses a wun kpaan Israel teeb bi jakint po, ki bi daa kɔɔnt Yennu lanbouŋ nba be bi kaŋ sinsuuk ni na jakinti. Bi-i tun nna, bi saa kpoe.

³² Sennii maŋ dia jɔɔ nba kpaan u jan ki jaar, koo wunba ki nyunpeeun nyi u ni, ³³ ki bia dia poo nba siik pookpenu, koo jɔɔ nba dɔɔ nan poo ŋaan ki u poot daa ki gbenne.

16

Ki jiin biit piinu daar po

¹ Aarõnn bonjai banlee nba din mann maruḡ nba ki took na kuun poor poe, ki Yennu pak nan Moses, ² ki yet a, “Betir a naa bik Aarõnn ki u daa koo kasii boor nba ki chinchenn dook na yoo kuri, kimaan leḡe ki n dokitir sanpagbouḡ ni, molor lakir na biir paak. Li-i tee ki u mok moyêtuk ki jiin li po, u saa kpoe. ³ Li-i tee ki u baar nan naajabir ki li tee yanbõmm Yenpiinii, nan pejak nba tee mujoonu Yenpiinii maruḡ, li poorpo u tuu saa fit koo kasii boor na.”

⁴ Tõn, ki Yennu tur sennu na, a Aarõnn n tuu fit koo kasii boor na ni, see ki u wur ki bia lia mannteeb liant: li liatfoouk nan kurtajinn nan gbanbobinkar nan yufintu.

⁵ Ki Israel teeb saa tur Aarõnn bujai banlee, ki li sii tee yanbõmm Yenpiinii, nan pejak, ki li mun sii tee mujoonu Yenpiinii maruḡ yar. ⁶ U saa jii naajak na ki mann maruḡ ki lin nyinn ḡoo nan u ḡaateeb jakint ni, ⁷ ḡaan jii bujai banlee na ki baar namm Yennu lanbouḡ tammõb ni. ⁸ Leḡe ki u saa jii tana ḡanlee, ki doḡk yenn “Yennu yar,” ki doḡk leer na mun “Asasel yar,” ki to tiatia nann. ⁹ Ki Aarõnn saa jii buuk nba ki tann gannõ ki u tee Yennu yar na, ki mann maruḡ, ki lii tee yanbõmm Yenpiinii maruḡ; ¹⁰ ḡaan buuk nba ki tann gann ki u tee Asasel* yar na, u saa jiiu foot ki tur Yennu, ki saa ḡaau muuk ni, ki wuu tee Asasel yar, ḡanne saa nyinn niib na biit.

* **16:10** 16.10 Motana ti ki mi “Asasel” paak nan barmonii. Li pasiar, li paake tee “wunba jii u loo biit.”

¹¹ Yoo nba ki Aarɔnn saa jii naajak ki mann maruŋ ki li tee ŋɔɔ nan u ŋaateeb yanbomm Yenpiinii maruŋ na, ¹² wun jii sipiok nan musankɔɔna, maruŋ binbintir na paak, ki yann bonnunubit niipaun munlee, ki baar nann, kasii yaa kasii na boor. ¹³ Leje ki u saa teen bonnunubit na muu ni Yennu tɔɔnn, ki bonnunubit na munyuuk saa dɔkin mɔlor lakir na biitir. Ŋanne saa te ki u kan la lakir na ki kpo. ¹⁴ U saa jii naajak na sɔn waan nan u niibir, ki mii biitir na paak, ki bia mii sɔn maŋ waan, mɔlor lakir na tɔɔnn po, taar munlore.

¹⁵ Ki li poor po wun ji kpi buuk nba tee niib na yanbomm Yenpiinii na, ki jii u sɔn ki kɔɔ nann kasii yaa kasii boor na ni, ki mii biitir na paak nan mɔlor lakir na tɔɔnn po, nan bianinba ki u bo jii naajak sɔn ki teen na. ¹⁶ Nna bannue ki manntɔɔ saa mann maruŋ ki ŋamm kasii yaa kasii boor na, ki li saa nyinn Israel teeb jakint, nan bi biit kur. Wun tun nna ki tur lanbouŋ na, kimaan li see kaan nba mɔk jakint sinsuuk nie. ¹⁷ Laa saa jii yoo nba ki Aarɔnn saa kɔɔ kasii yaa kasii boor a wun mann maruŋ ki wuur biit nan waa tan saa nyi yoo nba, sɔɔ daa be lanbouŋ na ni. Wu-u mann maruŋ nba saa ŋamm u biit nan u ŋaateeb nan Israel teeb kur biit ki gbenn yoo nba, ¹⁸ wun ŋmat nyi binbintir na boor, ki mann mujoonu maruŋ ki ŋammir. Wun jii naajak na sɔn waan, nan bujak na sɔn waan, ki lia maruŋ binbintir yina na kur paak, ¹⁹ ki suunt u niibir sɔn na ni, ki mii binbintir na paak taar munlore. Nna bannue ki u saa mann ki ŋamm binbintir na ki teenir kasii, ki nyinnir

Israel teeb biit ni.

Ki jiin sarik buuk po

²⁰ Yoo nba ki Aarɔnn mann maruɲ ki ɲamm kasii yaa kasii boor na nan Yennu lanbouɲ na kur po nan binbintir na paak, wun ji jii baa bo gann buuk nba tee Asasel yar na foot, ki tur Yennu. ²¹ U saa paan u nii buuk na yur paak, ɲaan kat wann Israel teeb biit kur, nan yanbɔmm kur, nan tubkangbatin kur, ki gaan bi biit kur ki tur buuk na, ɲaan te ki sɔɔ n piano ki kɔɔn muuk. ²² Buuk na saa gaar bi kura biit ki ji yaat kɔɔ nann muuk, siaminba ki niro ki kɔɔ.

²³ Tɔn, ki Aarɔnn saa kɔɔ lanbouɲ na ni, ki saa liat mannteeb liant nba ki u bo liawa ki fit kɔɔ kasii boor ni na, ki nyikir leɲ. ²⁴ U saa wur, kasii boor, ki lia u mɔɲ tiat. Li poor po ki wun ɲmat nyi ki saa mann mujoonu maruɲ, ki ɲamm u mɔɲ biit nan u niib biit. ²⁵ U saa jii yanbɔmm Yenpiinii bonkobuk na kpapana, ki joor muu, maruɲ binbintir na paak. ²⁶ Jɔɔ nba bo peen buuk na ki kɔɔnɔ muuk ki u tee Asasel yar na, saa wuur u tiat ki bia wur, ki ji lian kɔɔ kaɲ na ni. ²⁷ Ii nyinn yanbɔmm Yenpiinii naajak na, nan buuk nba sɔn bo kɔɔn kasii boor a lin nyinn biit na, kaɲ na kpiɲ ki joo muu. Ii joo bonkobit maɲ gbant nan li nant nan nɔɔnii muu. ²⁸ Daanɔ nba saa joor muu na n wuur u tiat ki bia wur, ki ji lian kɔɔ kaɲ na ni.

Ki jiin biit piinu daar dianu po

²⁹ Ii tuu kii tian man ki tun sennii nba na kur yoo nan yoo: Ɔmaarii ɲanlore ni, li dapiik daar, ki Israel teeb nan boorganii nba kɔɔ

namm na n tuu lor mɔi, ki daa tuun toonn, daar marɔ ni. ³⁰ Li daar, bin tuu mann kaar marɔ maruɔ, ki nyinn yanbɔmm, ki lin te bii yeen. ³¹ Li daar sii tee kasii, ki tee foon daar, ki tee daar nba ki bi saa lor mɔi ki kan tun toonn faba. Ii dia man sennu nba na, yoo nan yoo. ³² Mannteeb yudaano nba set u baa seenu ni, ki bi moon kpan u paak fanu, wun tun linba saa piin yanbɔmm na. Wun tuu lia mannteeb liant nawa, ³³ ki mann maruɔ nba saa ɔamm kasii yaa kasii boor, nan Yennu lanbouɔ, nan maruɔ binbintir, nan mannteeb, nan Israel teeb kur ki bii tee kasii. ³⁴ Ii tuu kii tian man kii tuun sennu nba na kur, yoo nan yoo. Ii tuu mann maruɔ na binn kur, ki lin nyinn Israel teeb kur yanbɔmm.

Ki Moses tun nan biaɔinba ki Yennu wanno na.

17

Kɔɔr nba jiin sɔn dinu po

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun pak wann Aarɔnn nan u bonjai nan Israel teeb kur sennii na. ³⁻⁴ Israel nirɔ nba kpɔi naab, koo peeuk, koo buuk siar po, ki li tee piinii ki teen Yennu, ɔaan ki li ki tee Yennu lanbouɔ tammɔb na ni, li yoo biir Yennu sennuwa. U nyinn sɔma, ki ji kan pukin Yennu niib po. ⁵ Ki sennu na tee nnae: Israel teeb ji tuu saa baar nan bonkɔbit nba ki bi tuu kpi muuk ni nae ki tur Yennu. Bin ji tuu baar namm Yennu lanbouɔ tammɔb ni ki tur manntɔɔ, ki wun kpib, ki lii tee weinanleeb Yenpiinii. ⁶ Manntɔɔ na saa jii sɔn na ki lia maruɔ binbintir nba be lanbouɔ

tammob ni na loka ni, ki joo li kpapana muu, ki li nubiru n maŋ Yennu. ⁷ Israel teeb ji daa ban tee tubkangbata ki yêen Yennu mɔb, ki kpi bi bonkobit muuk ni, ki mann maruŋ ki teen narinbiiti. Israel teeb kur-ii dia sennu na kii tuun yoo nan yoo.

⁸ Israel nirɔ nba kur, koo boorganu nba kur kɔɔ i kaann ni, wunba mann mujoonu maruŋ, koo ki mann maruŋ nba kur, ⁹ ki li tee Yenpiinii ki teen Yennu siar boori, ŋaan ki ki tee lanbouŋ na tammob ni, u ji kan ban pukin Yennu niib na po.

¹⁰ Li-i tee Israel nirɔ nba kur, koo boorganu nba kɔɔ i kaann ni na ŋman nant nan li sɔmi, Yennu saa lek u numm daano maŋ paaka, ki ji kan ban jiiu ki pukinɔ u niib po. ¹¹ Bonfoor kur manfoor be u sɔn nie, ki li paak teen ki Yennu senn nan ti tuu kpaar sɔn kur ki mɔɔn binbintir paak, ki lin nyinn niib na yanbɔmm. Sɔn tee manfoore, ki nyint niib yanbɔmm. ¹² Li paak teen ki Yennu bet Israel teeb a bii mi bi sɔɔ, koo boorganu nba kɔɔ bi kaann ni na n ŋman nant nan li sɔn.

¹³ Li-i tee ki Israel nirɔ, koo boorganu nba kɔɔ namm na soor bonkobuk, koo nɔɔŋ nba yeen, wun kpaar u sɔn ki mɔɔn tiŋ ni ki piin tant. ¹⁴ Bonfoor kur manfoor be u sɔn nie, li paak teen ki Yennu bet Israel teeb nan bi daa ŋman sɔn, a ki wunba tun nna ji kan ban pukin ŋɔɔ Yennu niib na po.

¹⁵ Wunba kur tee Israel nirɔ, koo boorganu nba ŋman bonkobuk nba kpo, koo ki muuk ni bonkobuk soorɔ, wun wuur u tiat ki bia wur,

ɲaan guur nan yonbaak, ki ji sii yeen. ¹⁶ Wu-u kii wuur u tiat ki bia ki wur, u saa la tubdatuwa.

18

Ki jiin koor nba be nyabint ni

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wuu pak Israel teeb a, “Mine tee i Yomdaano Yennu. ³ I daa tuun nan Ijpt teeb nba tuun bianaɲba Ijpt tiɲ ni, siaminba ki i tuu be na, ki bia daa tuun nan Keenann teeb nba tuun Keenann tiɲ ni, siaminba ki n saa nani na. I daa waa bi marima. ⁴ Ii sak n sennu kii tuun maa wanni bianaɲba. Mine tee i Yomdaano Yennu. ⁵ Wein man n sennu nan n kaar nba ki n teenii na. Li-i tee ki i sakir, i saa tinn i manfoawa. Mine tee Yennu.”

⁶ Ki Yennu tur sennu na a: I soɔ daa doɔ nan u nikpiimo. ⁷ A daa dint a baa fei ki doɔ nan a naa, a bia daa dint a naa fei ki doɔ nana. ⁸ A daa dint a baa fei ki doɔ nan u poo soɔ. ⁹ A daa doɔ nan a naa bik koo a baabik nba ki bi wubiro i ɲaak ni, koo li-i lekii kii tee i ɲaak ni gbaa. ¹⁰ A daa doɔ nan a yaaboondi, li sii tee fei-e ki teena. ¹¹ A daa doɔ nan a baa poo soɔ bipoo, wunba ki a baa marɔ; u tee a niipoo-e. ¹²⁻¹³ A daa doɔ nan a baa niipoo, koo a naa niipoo; bi tee a nikpiimme. ¹⁴ A daa doɔ nan a baa waar ɲaapoo, u tee a naa yantɔɔe. ¹⁵ A daa doɔ nan a sipook, ¹⁶ koo a ninja ɲaapoo. ¹⁷ A-i doɔ nan poo nba, a ji daa doɔ nan u bipoo koo u yaaboondi, bi tee a waase; li paak, li tee yanbomme. ¹⁸ A daa jikit a ɲaapoo niipoo ki teeu a poo ki doɔ nana, yoo nba ki a poo maɲ daa be u manfoor ni na.

19 A daa dɔɔ nan poo, yoo nba ki u be poot ni, kimaan u be nan jakinte. 20 A daa dɔɔ nan jasɔɔ ɲaapoo, ki li saa kɔɔna jakint. 21 A daa jikit a bisiak ki mann maruɲ ki teen yenbik Molek; a daa tuun nna ki biir min Yennu sanni. Mine tee Yennu. 22 A daa dɔɔ nan a jalɔɔ nan jɔɔ nba tuu dɔɔ nan poo na. Li tee bonbilankante. 23 Jasɔɔ koo poosɔɔ daa dɔɔ nan bonkobuk, ki li saa kɔɔnɔ jakint ni.

24 A daa tee a mɔɲ jakint nan linba na booru, kimaan linba na boorue ki niib nba ki i yaa yin lekib na tuun, ki be biit ni. Yennu saa ber niib maɲ tiɲ nba ki bi be na ni ɲaan nɔɔb ki turi. 25 Yennu saa dat tiɲ na tubir, ki te lin yêt niib nba kɔɔ leɲ na, kimaan bi binbeɲ jakin tiɲ nawa. 26-27 Bi tuun bonbiir na boorue ki jakin tiɲ na, ɲaan yimm ɲarin daa tuun nna. I kura, faa lek tee Israel niro koo boorganii nba kɔɔ nani, li kpaa talas ki yin dia Yennu sennu nan wannu na. 28 Li-i tee ki i jakin tiɲ na, li saa siiriwa, nan laa siir niib nba bo kɔɔ i liik leɲ na. 29 I mi nan wunba kur tun bonbiir na booru ji kan ban pukin Yennu niib po.

30 Ki Yennu yet a, “Sakin sennu nba ki n teenii na, ɲaan daa tokii niib nba bo kɔɔ leɲ i sinsinn na marima, ki daa tee i mɔɲ jakint ki tuun linba na nba. Mine tee i Yomdaano Yennu.”

19

Sennu nba jiin kasii nan barmɔnii po

1 Ki Yennu yet Moses 2 a wun bet Israel teeb a, “Ii tee kasii man, kimaan min, i Yomdaano

Yennu tee kasiie. ³ Soɔ kur n baakit u naa nan u baa, kii biaki tian foon daar po. Mine tee i Yomdaano Yennu.

⁴ “I daa nyikitin ŋaan jiantir pata. I daa jikit kut ki naanir pata ki jiantiri. Mine tee i Yomdaano Yennu.

⁵ “Yoo nba ki i mann maruŋ ki kp̄ii bonkobuk ki li tee weinanleeb piinii ki teen min Yennu, yin tun bianŋinba ki n wannɪ na, ki n saa gaar i maruŋ. ⁶ Ii tuu ŋman bonkobuk maŋ nant li daar, koo li sanyafannuk, ŋaan nant nba kur biar ki saa tuu daa ŋantaa daar, ii joor muu.

⁷ Wunba ŋman nant maŋ daa ŋantaa daari, n kan gaar u maruŋu, kimaan nant na ji ki ŋani.

⁸ Wunba ŋman nant maŋ saa la tubdatu li paak, kimaan u jii min Yennu bont nba tee kasii ki koon jakinta, ki ji kan pukin n niib po.

⁹ “Li-i tee ki i jaan jeet i kpaant ni, i tuu daa jaan ki kpit nan i kpakpini, koo ki ŋmat lei bonlootkara na. ¹⁰ I daa ŋmat i tilontii kpaab ni ki tokii tiloona nba ki i loot, koo linba joontir baa na. Ii nyikir, ki talas damm nan boorganii n tokirir. Mine tee i Yomdaano Yennu.

¹¹ “I daa jaan loo bont koo ki ŋmab leeb koo ki fa faak. ¹² I daa jikit n sann ki sent faak moosoni ki saa biir n sann. Mine tee i Yomdaano Yennu.

¹³ “A daa fiar koo ki ŋmab loo. Daa ŋmab wunba tun a toonn ki kan pau u likirii, a daa dia u likirii ki li yentir sanyioku. ¹⁴ A daa sarikit tuukpadaano, koo ki birin siar jooŋ toonn po ki u jarimi. Sakin n mob, kimaan mine tee i Yomdaano Yennu.

15 “Ii piak barmōnii i maan bunu ni; i daa mōk ninfamm nan talas damm ŋaan sommit paaribi. 16 A daa lin fa faak ki tabint leeb, ki li-i tee sōō be maan ni ki kōn u manfoor paak, ki li tee a siara saa fit sommō, fan pak a barmōnii. Mine tee Yennu.

17 “A daa nan sōō a para ni, ŋaan yakii nanō bannu nba took, ki tan daa laat nyiiruk u biit ni. 18 A daa jikit biit ki pa biit paaki, ki bia daa nan a lōō, ŋaan kii loon a lōō nan faa loon a mōŋ bianjiba na. Mine tee Yennu.

19 “Sakin kii dia n sennu. I daa ŋmat bonkobit nba ki taa nan leeb ki bi maar, i daa buur bonboorii nba ki taa nan leer bōyennkōō boori. I daa lia tiat nba kparchant ki taa booru.

20 “Li-i tee ki jasōō dōō nan lōō sarkpeŋ nba tee daabir ki bi daa ki pa u daabisin paaki, bin soor jananyukōō na nan sapaamō na ki dat bi tuba, ŋaan daa kpibi, kimaan waa tee daabir na paak, u ki yen u mōŋ. 21 Ki jōō na saa baar nan pejake, n lanbouŋ tammōb ni, ki lii tee u biit piinii ki teen min Yennu. 22 Ki manntōō na saa nōōb biit piinii peeuk na, ki mann maruŋ ki nyinn u biit, ki min Yennu saa nyik chabō.

23 “I-i kōō Keenann tiŋ ni ki bur tilontik nba kur, li-i piin lomm, ii jii li lomm na ki lii tee kōōr ki turi bina ŋantaa, ki daa di li lōōna. 24 Ki bina ŋanna na ni, ii jii li lōōna kur ki turin, ki lii tee piinii ki wann i niipoturu. 25 Ŋaan li bina ŋanŋmu na ni, yin ji di li lōōna. I-i tun nna, i tiinii kur saa lon lōōna bonchiann. Mine tee i Yomdaanō Yennu.

26 “I daa ŋman nansiat nan li sōn. I daa tuun nyōku nan ninnyōōntoona. 27 I daa kokitir i

yura koo ki koor i tianii, ²⁸ koo ki teen i moŋ dokit ki li tee kaar, koo ki ŋma i moŋ kuun paaki. Mine tee Yennu.

²⁹ “A daa dint a bonpook fei, ki jikitɔ ki u tee bonchonchonn. Li-i tee ki a tuun nna, a saa ŋmante ki jiant pata, ki a tiŋ tan sii tee bonchonchonn, ki gbee nan nɔontont. ³⁰ Li tian n foon daar po, kii baakit siaminba tee n jiant boor. Mine tee Yennu.

³¹ “I daa saa laat jabaabuura nan ninnyɔ-damm. I-i tun nna, i sii be biit nie. Mine tee i Yomdaano Yennu.

³² “Yii baakit nikpera kii teemm jirima, kii saak n mɔb nan jaŋmaanii. Mine tee Yennu.

³³ “I daa tee siar ki ŋmaŋit boorganu nba koo i tiŋ ni na. ³⁴ Li tuun kii ŋamiib nan yaa ŋamii i leeb Israel niib na, kii loomm nan yaa loon i moŋ biaginba na. Li tian man nan i din tee boorganue Ijpt tiŋ ni. Mine tee i Yomdaano Yennu.

³⁵ “I daa dia faak jaŋa ki ŋmab leeb, laa tee i bona fokint ni, koo li kpiasu, koo li yabint ni.

³⁶ Li bikii barmonii jaŋir, nan barmonii kpaiu. Mine tee i Yomdaano Yennu, ki nyinni Ijpt tiŋ ni. ³⁷ Sakin maŋ n sennu nan n wannu kur. Mine tee Yennu.”

20

Ki jiin moŋyɛtuk tubdatu po

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun bet Israel teeb a, “Li-i tee ki i soɔ, koo boorganii nba koo nani na jii u bik ki mann maruŋ ki tur yenbik Molek, yin kpiu. I doo na ni niib kur n jaato tana ki kpiu. ³ Li-i tee ki i soɔ jii u biyeŋ ki tur Molek

ki biir n kasii lanbouŋ ki bia dinn n sann fei, u saa teen n dataak, ki n ji kan jiiu ki pukin n niib po. ⁴ Ŋaan li-i tee ki doo na ni niib baka kaa nan joo nba jii u waas ni yeno ki tur Molek na, ki ki kpiiu, ⁵ ŋann mine saa ŋmant u paak, ki biiro nan u ŋaateeb kur nan binba kur koo nano ki jiantir yenbik Molek na. Ki n saa nyinnib n niib ni.

⁶ “Li-i tee ki i soo saan jabaabuuro koo ninnyodaano boor, n saa lek n numm daano maŋ paaka, ki ji kan pukino n niib po. ⁷ Ii tee kasii, kimaan mine tee i Yomdaano Yennu. ⁸ Sakin n sennu, kimaan mine tee Yennu ki te ki i tee popeendamm.”

⁹ Ki Yennu tur sennu nba na: “Wunba kur porintir u baa koo u naa mɔpora, yin kpiu; ŋooe bann u kuun.

¹⁰ “Li-i tee ki i jasoo doo nan u loo Israel niro pooi-e, yin kpi joo nan poo na. ¹¹ Joo nba doo nan u baa ŋaapoo yeno, u dinn u baa feiwa. Yin kpi li joo nan poo na. Ŋamme bann bi kuun.

¹² Li-i tee ki jasoo doo nan u sipooki, yin kpi bi kura. Bi tun fei bonta, ŋamme bann bi kuun.

¹³ Li-i tee ki jasoo doo nan u jaloo, bi kur tun fei bonta, yin kpi bi kura. Ŋamme bann bi kuun.

¹⁴ Li-i tee ki jasoo koon poo nan u biki, yin joo niib bantaa maŋ kur muu ki kpib, kimaan fei bont nba ki bi tun na paak. I daa saak ki li bonbooru tuun i ni. ¹⁵ Li-i tee ki jasoo doo nan bonkobuk, yin kpi ŋoo nan bonkobuk maŋ.

¹⁶ Li-i muni tee ki poosoo doo nan bonkobuku, yin kpi ŋoo nan bonkobuk maŋ. Ŋamme bann bi kuun.

17 “Li-i tee ki jasoo koon u niipoo, laa lek tee u baa bipoo koo u naa bipoo, bi tun fei bonta. Bin dinnib fei ki ber nyinnib bi niib ni, ki bin di fara bi biit paak. 18 Li-i tee ki jasoo doo nan poo n̄aan ki u daa be nan pooti, yin ber nyinn bi banlee na kur bi niib ni, kimaan bi biir sennu nba jiin jakint po nawa.

19 “Li-i tee ki jasoo doo nan u baa niipoo, koo u naa niipoo, bi tun fei bonta, bin la tubdatu li paak. 20 Li-i tee ki jasoo doo nan u baa naa bik n̄aapoo, u dinn u baa naa bik feiwa, li joo nan poo na n la tubdatu, ki bi yenokoo gbaa kan mari. 21 Li-i tee ki jasoo fat u naa bik poo, u dinn u ninja feiwa, ki sii be jakint ni. Bi banlee tan saa kpoe yann, ki kii mok tennin.”

22 Ki Yennu yet a, “Sakin ki dia sennu nan wannu na kur, n̄anne saa te ki Keenann tiŋ nba ki n teenii na tan kan siirini. 23 I daa tokii niib nba koo leŋ na kaar. N beer niib mane ki nyintib, n̄aan saa te ki yin koo kar leŋ. Bi noontont toona na te ki bi nubir poie n boor. 24 N sat mob nan n saa jii tinkpiasir nba tee mokint tiŋ na ki turi, ki li sii tee i faar. Mine tee i Yomdaano Yennu, ki n ganni ki i sii be i koo nan boorleeb. 25 Li kpaal talas yin tuu bokit bonkobit nan bon-yuyukit nba koo nan binba ki koo. I daa n̄man bonkobit koo bon-yuyukit koo bonbubokit nba koo na. N kat wann nan bi koowa. Li paak, i-i n̄mami, i sii be jakint nie. 26 Ii tee kasii man, kii tee n yab, kimaan mine tee Yennu ki tee kasii, ki n ganni a yii be i kuukoo, ki daa taa nan leeb, n̄aan kii tee n yab.

²⁷ “Joo koo poo nba kur tee jabaabuuro koo ninnyodaano, yin jaato tana ki kpiu. Wunba tun nna, ηooe bann u kuun.”

21

Mannteeb nba sii tee kasii biaηinba

¹ Ki Yennu yet Moses a wun bet mannteeb nba tee Aaronn bonjai na a, “Manntoo daa be kuun marima ni ki tee u moη jakint, yoo nba ki u nikpiimo kpo, ² see ki li tee u naa, koo u baa, koo u bija, koo u bipoo, koo u ninja, ³ koo u niipoo nba daa ki kun joo, wunba ki u koo nana ηayenkaoo ni. ⁴ U daa tee u moη jakint, kimaan ηooe tee u niib tooandaano.*

⁵ “Manntoo daa koor u yur, koo ki poon u tiaη, koo ki ηma u moη a lin wann nan u be parbiir ni. ⁶ Wuu tee popeendaano ki daa dint n sann fei. Waa mann jeet Yenpiinii maruη ki teenin na, li kpaa talas ki wuu tee popeendaano. ⁷ Manntoo daa kooont poo nba bo tee bonchonchon koo wunba ki tee poomunn, koo poo nba ki u soro yeto, kimaan mannteeb tee popeendamme ki teen min Yennu. ⁸ Niib na kur-ii chorin manntoo nan u tee popeendaano, kimaan u tuu jii jeet piinii ki mann maruη ki turin. Mine tee Yennu. N tee kasiie, ki te ki n niib tee kasii. ⁹ Li-i tee ki manntoo bipoo kpant bonchonchonni, u dinn u baa feiwa, yin joo bonpook maη muu ki kpiu.

¹⁰ “Baa moon kpan nba ηammit na mannteeb yudaano yur paak, ki turo yaak nan wuu lia

---

* **21:4** 21.4 Bi maan ni, maan na paak bannu paar.

mannteeb liant na, li paak u daa nyikin u yut ki kan saat, koo ki pat u liant ki lin wann nan u be parbiir ni. ¹¹⁻¹² Bi jiu ki turima, u daa tee u moŋ jakinti, koo ki biir kasii lanbouŋ na ki nyi ki koo siaminba ki nirɔ kpo dɔɔ, li-i lekii tee u baa koo u naa. Mine tee i Yennu. ¹³ Wun koon poomunn, ¹⁴ ŋaan daa koon pakɔɔk, koo poo nba ki u sɔɔ yêɔ, koo poo nba ban chomm. Wun koon poomunn, u booru ni. ¹⁵ Nna-i kaa, u waas nba bo sii tee kasii na sii mɔk jakint. Mine tee Yennu, ki ganno maa wuu tee mannteeb yudaano.”

¹⁶ Ki Yennu pak nan Moses ¹⁷ a wun yet Aaronn a: “Laa nyii motana nan i maaru nba saa wei poor, wunba kur mɔk daŋ u gbanant paak kan mann jeet piinii maruŋ ki turimi. ¹⁸ Joɔ nba kur mɔk daŋ u gbanant paak kan mann maruŋu: wunba kur tee joɔŋ, koo wabik, koo wunba gbanant siar po mɔk daŋ, koo ki ki be fanu, ¹⁹ koo wunba ki u taayenn tee diaŋ, koo kpinkponkpeenn, ²⁰ koo wunba tee waagorik, koo wunba tee dekir, koo wunba ki u ninbinn yiar, koo wunba mɔk gbanant paak yiaru, koo wunba tee jatɔɔkir. ²¹ Aaronn maaru ni, wunba kur mɔk daŋ u gbanant paak kan mann jeet piinii maruŋ ki turimi. ²² Li nibooru saa fit di jeet piinii nba ki bi jikit ki teenin na, laa tee kasii jeet, koo jeet nba mantik tee kasii na, ²³ ŋaan waa mɔk daŋ u gbanant paak na, u daa nakii kasii boor na, koo binbintir na boori. U daa koon kasii bona maŋ jakint, kimaan mine tee Yennu, ki teenir kasii.”

²⁴ Linba nae ki Moses yet Aaronn nan Aaronn

bonjai nan Israel niib kur.

22

Biaŋinba ki Yenpiinii tee kasii

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun bet Aarɔnn nan u bonjai a, “I daa dint n kasii sann na fei, li paak ii baakit kasii piinii nba ki Israel teeb jikit ki teenin na. Mine tee Yennu. ³ Li-i tee ki a maaru na ni ki bi sɔɔ be nan jakint ŋaan nakin siaminba tee n kasii piinii nba ki Israel teeb teenin na, u ji kan ban mann binbintir na paak, laa jii motana nan yoo nba baat. Mine tee Yennu.

⁴ “Aarɔnn maaru na ni, wunba-i mɔk gbanant paak yiaryoonn koo ki u gbanant nyi nyun, u kan fit di kasii piinii na, see yoo nba ki u tan sii yeen. Ki manntɔɔ nba sii linba mɔk jakint, u mun sii be jakint ni, waa sii kuumie, koo u jan yaari, ⁵ koo li-i tee ki u sii bonkobuk nba kɔɔ, koo nirɔ nba mɔk jakint. ⁶ Ki manntɔɔ nba sii linba mɔk jakint maŋ mun sii be jakint ni nan yonbaak. U ji daa di kasii piinii maŋ, see ki u tan wur. ⁷ Yonnu-i baa yoo nba, u ji sii yeen ki saa fit di kasii piinii maŋ, kimaan li tee u jeete. ⁸ U daa ŋman bonkobuk nba kpo u tiɔŋ, koo ki muuk ni bonkob-siɔk kpiiu; ki li saa te ki u be jakint ni. Mine tee Yennu.

⁹ “Mannteeb kur n tiar ki dia sennu nba ki n teen na. Nna-i kaa, bi saa kɔɔ biit nie ki kpo kpo, kimaan baa yêt n kasii sennu na paak. Mine tee Yennu, ki te ki bi tee kasii.

¹⁰ “See binba nyii mannteeb maaru ni nae saa di kasii piinii maŋ, li-i lekii tee manntɔɔ

ɲaasaamɔ koo u ɲaatoontunno, u daa di.
¹¹ Ɗaan li-i tee ki manntɔɔ na daa daabir ki pa likiriie, koo bi-i mar daabir maɲ u ɲaak niɲie, u saa fit di jeet nba ki manntɔɔ gaan na. ¹² Manntɔɔ bipoo-i saan kun jɔɔ nba ki tee manntɔɔ, bonpook na kan fit di kasii jeet na. ¹³ Ɗaan li-i tee ki manntɔɔ bipoo sɔrɔ kpo, koo ki u sɔrɔ yêɓ, ki u ki mɔk biki, ki jen u baa ɲaak, nan waa din tee bik na, u saa fit di u baa jeet. Niganɔ nba ki nyii manntɔɔ maaru ni kan di jeet maɲ.

¹⁴ “Wunba kur kpet dii kasii piinii jeet maɲ, see ki u pa li mɔb, ki bia pukin siar li paak, li bokitu munɲmu ni yennkɔɔ. ¹⁵ Manntɔɔ na daa biir kasii piinii, ¹⁶ ki te binba ki kpiin nann na dir, ki saa baar nan biit ki tur bi mɔɲ, ki la tubdatu li paaki. Mine tee Yennu, ki teen piinii na kasii.”

¹⁷ Ki Yennu yet Moses ¹⁸ a wun wann Aarɔnn nan u bonjai nan Israel teeb kur sennu na a: “Li-i tee ki Israel niro, koo boorganii nba kɔɔ Israel tiɲ ni na baar nan mujoonu Yenpiinii, laa lek tee ki u gbeent mɔsonnie, koo u yanbɔɔ Yenpiiniie, bonkobuk na daa mɔk daɲ. ¹⁹ Yennu kan gaar u piinii maɲ, see ki u baar nan bonkobjak nba ki mɔk daɲ, li nei koo pei koo buunii. ²⁰ I daa baat nan bonkobuk nba mɔk daɲ; Yennu kan gaari. ²¹ Li-i tee ki i sɔɔ baat nan weinanleeb Yenpiinii, a wun tur Yennu, ki loon Yennu n gaarir, li-i tee ki u gbeent mɔsonnie koo ki teen yanbɔɔ Yenpiiniie, bonkobuk na daa mɔk daɲi. ²² I daa jikit bonkobjɔɔɲ, koo wunba wɔb, koo ki u

gbanant siar boor ηmit, koo wunba mək fakpe-ruk, koo ki mək gbanant paak yiaru ki baat nann binbintir paak, a lii tee jeet Yenpiinii. ²³ Li-i tee yanbɔɔ Yenpiiniie, i saa fit baar nan naab koo peeuk nba tee gbananwaarik, koo ki u gbanant ki ηan fanu, ηaan li-i tee ki i gbeent mɔsonnie, Yennu kan gaarir. ²⁴ I daa baat nan bonkobuk nba ki bi tɔɔu, koo ki nyinnɔ, ki teen Yennu. I daa tuun nna, i tiη ni.

²⁵ “I mun bia daa gaan bonkobit, boorganu nuu ni, ki jikit teen Yennu ki li tee Yenpiinii. Li bonkobuk booru mək daη.* Yennu kan gaarir.

²⁶⁻²⁷ “Li-i tee ki bi mar naabik koo pebik koo bubik, i daa nyintɔ u naa boor daa ηanlore na ni. Li-i tee ki li daa gari, i ji saa fit jiiu ki li tee Yenpiinii, ki joou muu ki tur Yennu. ²⁸ I daa jikit naab nan u bik, koo peeuk nan u bik, koo buuk nan u bik ki mann maruη dayenn kɔɔ ni. ²⁹ Li-i tee ki i yaa yin mann maruη ki lii tee niipoturu ki tur Yennu, yin wei u sennu na, ki u saa gaar i maruη. ³⁰ Ii tuu ηman li nant kur, ki daa tent siar ki li yentir sanyaleeuku.”

³¹ Yennu din ηamm yet a, “Sakin n sennu man. Mine tee Yennu. ³² I daa dint n kasii sann na fei; Israel teeb kur n bann nan n tee kasiie. Mine tee Yennu ki te ki i tee popeendam. ³³ Ki n nyinnii Ijipt tiη ni, a mii tee i Yomdaano. Mine tee Yennu.”

23

Ki jiin jiantii jaamm po

---

* **22:25** 22.25 Boorganu din tuu tɔɔ bi bonkobite.

¹ Ki Yennu tur Moses ² sennu nba sii dia jiantii jaamm, yoo nba ki Israel teeb kur saa taan a bin jiantɔ a: ³ “I mɔk daanloobe ki sii tuun i toona. Ŋaan daa ŋanlore daar tee foon daare, ki i saa foi. Daar maŋ ni, i daa tuun siari, ii tuu taan leeb ki jiant Yennu. Yaa lek be siaminba kur, ŋaan foon daar na tee Yennu yare. ⁴ Ii tuu mɔont Yenjiantu jaamm na, li yoo-i baar.

Yukitgar tiaru nan boroboro nba ki mɔk datij jaamm

(Nikant 28.16-25)

⁵ “Yennu yukitgar* tiaru jaamm na piint ŋmaasinsinn, li daa piik nan ŋanna daar, daajobonne. ⁶ Li daa piik nan ŋanŋmu daar, ki boroboro nba ki ŋmat datij na jaamm piint. Laa saa nyi li daar ki saa tuu daa ŋanlore, soɔ kan di boroboro nba mɔk datiji. ⁷ Li pinpiik daar na ni, ii tuu taan leeb ki jiant Yennu, ŋaan daa tuun siar daar maŋ ni. ⁸ Ii tuu nɔɔb i jeet piinii ki tur Yennu, daa ŋanlore nɔɔk ni. Ki daa ŋanlore daar, yin taan leeb ki jiant Yennu, ŋaan daa tuun siar, daar maŋ ni.”

⁹ Ki Yennu yet Moses ¹⁰ a wun yet Israel teeb a, “Yoo nba ki i kɔɔ tiŋ nba ki n jikit ki teenii na ni, ki jaan i jeeti, yin jii sinsinn jeet na ki tur manntɔɔ. ¹¹ Ki u saa jiir ki tur Yennu ki li tee burchinpiinii, ki lin te wun gaari. Ki manntɔɔ na saa jiir ki pi Yennu, li foon daar sanyafannuk. ¹² Daar nba ni ki i saa pi i jeet piinii na, ii bia kpi li maruŋ

* **23:5** 23.5 Yennu malaka din kpil Ijpt teeb bijakpera, ŋaan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

pejak nba dii binyennkɔɔ, ki ki mɔk daŋ, ki lii tee mujoonu Yenpiinii maruŋ, ¹³ ki jii yon nba ŋmat nan kpanŋanin bɔrik-gbina ŋanlee ki pukin jeet Yenpiinii paak. Ki li nubiru saa maŋ Yennu. Ii bia tuu pukin tilɔɔna dasɔɔr Yenpiinii maŋ po. ¹⁴ I tuu daa di jepaant maŋ, laa tee jekaant koo li boroboro purika, see ki yin baar nan i piinii na ki tur Yennu-wa. I maaru kur n tuu tiar sennu na kii tuun yoo nan yoo.

*Jeet jaanu jaamm
(Nikant 28.26-31)*

¹⁵ “Ii tuu piin foon daar nba ki i jikit i sinsinn jeet ki teen Yennu na, li sanyafannuk, ki kan bakɔi muna ŋanlore. ¹⁶ Ki dapiinŋmu daar, li foon dajoontik sanyafannuk, ii tuu tur Yennu jepaant piinii. ¹⁷ Ŋaak kur n tuu baar nan boroboro kuna ŋanlee ki tur Yennu, ki lii tee burchinpiinii. Ii tuu jii yon bɔrik-gbina ŋanlee ki ŋmat datinŋ ki ŋamm boroboro kun-yennkɔɔ, ki ji jii tur Yennu, ki li sii tee sinsinn jeet nba ki i jaan. ¹⁸ Ii tuu jii pei banlore, binba dii binyenn yenn, nan naajak, nan pejai banlee, binba ki mɔk daŋ, ki pukin boroboro na po, ki tur Yennu. Ki i saa jii mann ki joo muu, ki li tee piinii ki teen Yennu, ki kpab nan jeet Yenpiinii nan daan Yenpiinii na, ki piinii maŋ nubiru saa maŋ Yennu; ¹⁹ ki ji kpi bujak, ki li tee yanbɔmm Yenpiinii, nan pejagana banlee binba dii binn binn, lii muni tee weinanleeb Yenpiinii. ²⁰ Ki manntɔɔ na saa jii sinsinn jeet boroboro nan pegana banlee na, ki lii tee burchinpiinii ki teen Yennu, ki tee manntɔɔ yar. Yenpiinii na teen kasiie. ²¹ Daar maŋ ni, i daa tuun i mɔŋ

toonsiar, ɲaan taan ki jiant Yennu. I maaru kur n tuu tiar sennu na kii tuun yoo nan yoo, baa lek be siaminba kur.

²² “Yoo nba ki i tuu jaan i jeet na, i tuu daa jaan i kpakpini, koo ki ɲmat lei yaa bo jaan siami. Ii nyikir ki tur talasdamm nan boorganii. Yennu-e tee i Yomdaano.

Binpaann jaamm

(Nikant 29.1-6)

²³⁻²⁴ “Ŋmaarii ɲanlore ni, li pinpiindaar, ii tiar daar maɲ ki lii tee burchindaar nba tee foon, ki taan boɣennkoo boor ki jiant Yennu, yoo nba ki i gbat naatunn mo. ²⁵ Ii jii jeet Yenpiinii ki joo muu ki tur Yennu, ɲaan daa tuun i moɲ toonn li daari.”

Biit ɲammir daar

(Liifai teeb 16.2-34; Nikant 29.7-11)

²⁶ Ki Yennu yet Moses a, ²⁷ “Ŋmaarii ɲanlore ni, li daa piik daare tee biit ɲammir daar. Ki i saa mann maruɲ ki nyinn niib bi biit ni. Daar maɲ ni, i daa di siar faba. Ii taan leeb ki jiant min Yennu, ɲaan jii i piinii ki joo muu ki tur min Yennu. ²⁸ I daa tuun i moɲ toonn li daar, kimaan li daare ki i saa mann maruɲ ki nyinn biit. ²⁹ Wunba dii jeet daar maɲ ni, n ji kan ban pukino n niib po. ³⁰ Ki li-i tee wunba mun tun u moɲ toonn daar maɲ ni, min Yennu tiɲo saa kpiu. ³¹ I kpan daa tuun toonn nan waama. Ki sennu nba na tee linba sii tun be-e ki tee yimm nan i yaaboona yar, yaa lek koo siaminba kur. ³² Laa nyii ɲmaarik maɲ ni daa ɲanyia daajobonn, ki saa tuu dapiik daar daajobonn,

ii tiar man nan li tee burchindaare, ki tee foon daar ki turi, soɔ daa di jeet daar maŋ ni.”

Lanbont jaamm
(*Nikant 29.12-40*)

³³ Ki Yennu yet Moses ³⁴ a wun bet Israel teeb a: “Ŋmaarii ŋanlore ni, li dapiik nan ŋanŋmu daare ki Yennu lanbouŋ jaamm piint, ki saa dian daa ŋanlore. ³⁵ Ki daa ŋanlore na sinsinn daar, ii taan leeb ki jiant Yennu, ŋaan daa tuun i mɔŋ toonn li daar. ³⁶ Li daa ŋanlore maŋ, ii tuu jii jeet piinii ki joo muu ki tur Yennu daar kur, ki daaŋanniin daar, yin taan leeb ki jiant Yennu, ki bia jii jeet piinii ki turo. Li daar tee jiantu daare, i daa tuun i mɔŋ toonn daar maŋ ni.

³⁷ “Linba na nbae tee Yenjiantu jaamm nba ki Yennu senn ki i sii baakitɔ, yoo nba ki i taant leeb ki jiantiro, ki teenɔ i jeet piinii, nan mujoonu piinii, nan bonkobit piinii, nan daan piinii, nan bianinba ki li kpaa talas ki i saa baar nann, daar kur nook ni na. ³⁸ Marint nba na pukin foon daar kur piinii, nan i yoo kur piinii, nan i Yenpiinii nba ki i gbeent i mɔsona, nan i yanboɔ piinii nba ki i jikit ki teen Yennu na po.

³⁹ “Yoo nba ki i jaan i jeet ki gbenn, yin tiar ki di jaamm na, ki saa tuu daa ŋanlore. Li tuu piin ŋmaarii ŋanlore ni, daa piik nan ŋanŋmu daar. Sinsinn daar na sii tee burchindaar, ki tee foon daar, ki daa ŋanniin daar bia tee foon daar. ⁴⁰ Li sinsinn daar na, ii tuu gann tilɔna nba ŋan i tiinii paak, ki bia choɔ kaatfaat nan tiik yiinii nba mok faat, ki piin kii kpamm nan parpeenn, kii baakit Yennu, ki saa tuu daa

ɲanlore. ⁴¹ Ii tuu tiar ki mann maruɲ na daa ɲanlore, binn kur ni. Li tee i maarue-ii dia sennu na, məkmək nan məkmək. ⁴² Israel teeb kur tuu sii dɔɔ lanbont nie daa ɲanlore maɲ ni, ⁴³ ki lin te ki i yaaboona n bann nan Yennu bo te yimm Israel teeb kɔɔ lanbont ni, yoo nba ki u nyinni Ijpt tiɲ ni na. ɲɔɔe tee i Yomdaano Yennu.”

⁴⁴ Nna bannue ki Moses din tur Israel teeb sennu na a bin tuu tiar Yenjiantii jaamm na ki baakit Yennu.

24

Ki jiin fita gotu po (Nyinu 27.20-21)

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun tur Israel teeb sennu nba na: Ii baar nan olif tiik kpan,* ki lin te ki i fita na-ii di yoo nan yoo, lanbouɲ na ni. ³ Ki daajoouk kur Aarɔnn tuu saa joor, ki lin di ki yent sanyiɔk, Yennu tɔɔnn, siaminba ki chinchenn dɔɔk na, mɔlor lakir na boor, siaminba tee kasii yaa kasii. Ii tian man sennu na yoo nan yoo. ⁴ Aarɔnn tuu sii gorii fita nba see salinɲana senta paak na, ki tuu sii diitir ki li di yoo nan yoo, Yennu tɔɔnn.

Ki jiin boroboro nba tee Yennu yar na po

⁵ Jiin yon borik-gbina piik nan ɲanlee ki teen boroboro kuna piik nan ɲanlee ki pur, ⁶ ki paan boroboro kuna maɲ chaabu munlee, teebul nba ki bi taanir nan salima na paak, ki paanir ɲanloob-loob, ki lii be Yennu tɔɔnn, ⁷ ki tɔɔn

* **24:2** 24.2 Olif tiik kpan ɲan, ki li daauk bia paar.

bonnunubit nba ḡan ki yekin nan chaabu kur, ki lii see boroboro seenu ni nan li tee piinii ki teen Yennu. ⁸ Foon daar kur ii tuu saan nan boroboro na ki paan Yennu tɔɔnn. Li tee Israel teeb toonne yoo nan yoo. ⁹ Boroboro na tee Aarɔnn nan u maaru yare, ki bi saa dir kasii na boor, kimaan li tee kasii yaa kasii jeet nba ki bi tur Yennu-e, ki tee mannteeb yar.

Ki jiin daanɔ nba tun ki chirin ki bi jaatɔ tana na po

¹⁰ Jasɔɔ din be ki u baa tee Ijipt niro ḡaan ki u naa tee Israel niro. Ki u naa sann tee Selomif ki tee Dibri bipoo ki nyii Dann maaru ni. ¹¹ Ki bi be kaan ni ki joo na tan kon nan Israel niro. Konn na niḡe ki u sat mɔtont ki tur Yennu. Ki bi jiiu ki baar nanɔ Moses boor. ¹² Ki u te ki bi kɔɔnɔ loor ni, ḡaan guu yoo nba ki Yennu tan saa wannib baa saa teenɔ biaginba.

¹³ Ki Yennu yet Moses a, ¹⁴ “Jiin joo na ki nyinno kaan na kpiḡ. Ki wunba kur gbat ki u sat min Yennu mɔtont, wun paan u nii joo na yur paak, ki lin wann nan u tun biira. Ki niib na kur n jaatɔ tana ki kpiu, ¹⁵ ḡaan yet Israel teeb kur nan wunba sat mɔtont ki tur min Yennu, li daanɔ saa la tubdatu li paaka, ¹⁶ ki bi saa kpiu. Israel niro koo boorganii nba kur koo Israel tiḡ ni ḡaan sat mɔtont ki tur min Yennu, bin kpiu. Niib kur nba be kaan ni n jaatɔ tana ki kpiu.

¹⁷ “Wunba kur nyinn nisaarik manfoor, yin kpiu. ¹⁸ Wunba kur kpui u loo bonkobuk, yin te ki wun pa li paak. Li sennu tee manfoor-i nyii, manfoore n pa li paak.

19 “Li-i tee ki niro tur u loo daŋ, laa tee linba kur, yin mun teen nna ki turo. 20 Li-i tee ki u jint kpabirie, yin mun jint u kpabir. Li-i tee ki u kpakir ninbinnie, yin mun kpakir u ninbinn. Li-i tee ki u faa fokit nyannie, yin mun fokit u nyann. Daŋ nba kur ki niro tur u loo, yin mun tun nna ki turo. 21 Wunba kur kp̄ii bonkobuk, yin te ki wun pa li paak, ŋaan wunba kp̄ii niro, yin mun kp̄iu. 22 Sennu na dia i kure, yimm Israel teeb nan boorganii nba koo nani na, kimaan mine tee i Yomdaano Yennu.”

23 Yoo nba ki Moses yet nna maŋ ki tur Israel teeb na, ki bi jii joo na ki nyii nana kaag na kp̄iŋ, ki saa jaato tana ki kp̄iiu. Nna bannue ki Israel teeb tun, nan biaŋinba ki Yennu wann Moses a bin tun na.

25

Bina ŋanlore ni tee foon binne (Sennu 15.1-11)

1 Ki Yennu pak nan Moses, Sainai joo paak
 2 a wun tur Israel teeb sennu na a, “Yoo nba ki i koo tiŋ nba ki Yennu teenii na ni, yin baakit Yennu, ki daa ko kpaant bina ŋanlore kur ni.
 3 Ii tuu ko ki bur i kpaant ki bia ŋamm i tilontii, ŋaan kii taant i jeet, bina ŋanloob, 4 ŋaan bina ŋanlore na ni-ii tee foon ki tur tiŋ na, ki tee binn nba tee Yennu yar. I daa buur i kpaant, koo ki ŋamii i tilontii. 5 I daa jaan jeet nba ki soo ki bur, ŋaan ki li pia li tiŋŋ ki nami; i bia daa tikii tilontii nba ki i ki ŋammir na loona. Li tee foon binne ki tur tiŋ na. 6 Yaa lek ki koo tiŋ na binn maŋ ni na, ŋaan tiŋ na saa nan jeet

ki turi, ki lin jaŋ yimm nan i ŋaadaaba, nan i ŋaatoontunna, nan boorganii nba koo nani na, ⁷ nan i bonkobit, nan muuk ni bonkobit. Ki linba kur nan, yin jii di.

Ki jiin faar jiinu po

⁸ “Kanin bina ŋanlore li taar munlore, ki bina na kur sii tee bina piinna nan ŋanyaia. ⁹ Tɔn, ki ŋmaarii ŋanlore ni, li dapiik daar tee biit ŋammir daare. Fan tun soɔ ki wun lin tiŋ na kur po kii peeb naatunn. ¹⁰ Nna bannue ki a saa nyinn binn nba pukin piinŋmu na ki li be li koo, ki ji moont ki tur soɔ kur yent maŋ ni nan woruku be. Binn maŋ ni sarwaat nba bo kɔi, bi saa jiin ki tur bondamm koo bi maaru, ki wunba kur ki bi bo kɔiɔ, ki u tee daabir, u saa ŋmat kun u ŋaaniib boor. ¹¹ I daa buur i kpaant koo ki jaan jeet nba pia li tiɔŋu, koo ki po tiinii nba ki i ki ŋamm na loona. ¹² Binn maŋ kur sii tee kasiie ki turi. I sii di jeet nba ki tiŋ na name.

¹³ “Nyikinchab binn na ni, soɔ kur sarwaauk saa ŋmat u boor. ¹⁴ Li-i tee ki i soɔ bo kɔi tiŋ ki tur u booru ni niroie, koo ki daa tiŋ, u booru ni niro boori, i daa ŋmab leebi. ¹⁵ Ii got ki laan tiŋ maŋ nba saa nan jeet bina bianjinba, ki saa tuu nyikinchab binleer nba baat na, ki yin di li daauk nna. ¹⁶ Li-i tee ki bina na yabi, fan pukin daauk, li-i muni tee ki bina na waari, fan wat daauk, kimaan linba ki u kɔi na tee bina nba ki li bo saa nan jeete. ¹⁷ I daa ŋmab i leeb. Ii mok man yentinu. Mine tee i Yomdaano Yennu.

Ki jiin bina ŋanlore na ni jeet po

18 “Sakin ki wei Yennu sennu nan wannu, ki i sii be i yamani tiŋ maŋ ni. 19 Ki tiŋ maŋ sii naan li jeet, ki i sii laat di linba kur ki i loon, ki sii be i yamani.

20 “Ŋaan ki i saa boi a, ‘Ti saa di bee binn nba pukin bina ŋanlore na ni, li-i tee ki ti ki bur ki bia ki jaan jeeti?’ 21 Yennu saa teen piisime tiŋ na paak, binn nba pukin ŋanloob na ni, ki te jeet n nan ki lin fit dinnii ki jaŋ bina ŋantaa. 22 Yaa tan sii buur bina ŋanniin ni na, ŋaan i sii di jekperit nba ki i din koo ki jaan bina ŋanloob ni nae, ki i sii mək jeet bonchiann ki di, nan yaa tan saa jaan li binn jeet.

Ki jiin sarwaat jiinu po

23 “I daa koi tiŋ ki chabini, kimaan i ki yen, li tee Yennu yare, ki i tee nan saamm na, ki u turi, ki i tuun nann toonn.

24 “Li-i tee ki soo koi tiŋ, u mək yaak ki tan saa ŋmat daa. 25 Li-i tee ki talas koo Israel niro, ki li mabo, ki u koi u tiŋ ki tur soo, u ninyiar n tan daa ki jiino. 26 Li-i tee ki wunba ki mək nikpiimo ki u saa daa ki jen nanni, li-i tee ki u tan mokit yoo nba, u saa fit daa tiŋ maŋ u tiŋ. 27 U saa bikin bina nba biar nae ki saan tuu nyikinhab binn, ki bann joo na nba bo saa la nyoot bianinba, ki pau likirii li bannu, ki ji yent u tiŋ. 28 Ŋaan li-i tee ki u ki mək likirii saan ki saa pa ki gaar linba ki u bo koi na, lin kpakin wunba bo daa na boor ki saa tuu nyikinhab binn. Ki binn maŋ ni lin jiin tur wunba bo koi na.

29 “Li-i tee ki jasoo koi u ŋaak, ki li be doo nba ki bi maa joonn ki lint ni-ie, u mək yaak

nan wun ηmat daa, laa jii daar nba ki u kɔi na ki tan tuu binyennkɔɔ. ³⁰ Ŋaan li-i tee ki li binn gar ki u ki fit daa u ηaak maŋi, wun kɔŋ, ηaan ki lin kpakin daarɔ na peŋ, ki ji sii tee ηɔɔ nan u maaru faar, ki u ji daa jiint nyikinhab binn ni. ³¹ Ŋaan ηei nba be doi nba niŋ ki li ki maa joona na, ii jiir ki lii tee nan sarwaat na; binba bo yenir na mɔk yaak nan bin ηmat daa bi ηei; ηaan li-i tee ki bi ki fit daa, ii tuu jiinir nyikinhab binn ni. ³² Liifai booru ηarin tuu saa fit ηmat daa bi ηei yoo nba kur, linba be bi doi ni ki bo tee bi yara. ³³ Li-i tee ηaak nba be doi maŋ ni, ki Liifai booru ni niro bo kɔi, ηaan ki ki fit daari, bin tan jiino nyikinhab binn na ni, kimaan ηei nba ki Liifai teeb yen bi doi niŋ na tee bi tiɔŋ faare, Israel teeb sinsuuk ni. ³⁴ Ŋaan tiŋ nba kook Liifai doi, ki bi joon bonkobit li ni na, sɔɔ daa kɔiri. Li tee ηamm Liifai teeb faare mɔkmɔk nan mɔkmɔk.

Ki jiin kpentu po

³⁵ “Li-i tee ki i loɔ Israel niro kɔɔ ki kpia-i, ki talas kɔɔu, ki u kan fit somm u mɔŋi, yin sommɔ nan yaa bo saa somm boorganu niro koo saamɔ biaŋinba na, ki lin te wun fit kii be nani. ³⁶ I daa gaan nyɔɔt linba ki i turo kur paaki, kii mɔk yentinu ki te ki i loɔ Israel niro-ii be nani. ³⁷ I daa te ki u pa nyɔɔt, likirii nba ki i kpentɔ na paak, ki bia daa pukii nyɔɔt, jeet nba ki i kɔio na paaki. ³⁸ I Yomdaano Yennu, wunba nyinni Ijipt a wun turi Keenann tiŋ, kii tee i Yennu na sennue na.

Ki jiin daaba ηaanu po

39 “Li-i tee ki a loo Israel niro koo kpia-a, ki talas koo, ki u koi u moŋ ki tura, a wuu tee daabiri, a daa te ki u tuun nan daabir na. 40 Wuu koo nana nan joo nba saa tun ki a pau na, kii tuuma, ki saa tuu nyikinhab binn. 41 Sakir maŋ ni, a saa ŋaa ŋoo nan u waas, ki wun ŋmat kun u ŋaak ni, nan u yeejamm faar boor. 42 Israel teeb tee Yennu daabae, ki u din nyinnib Ijpt. Soo ji kan koi ki bi be daabisin ni. 43 I daa diinib kenken, ŋaan kii mok yentinu. 44 Li-i tee ki i loon daaba, yin saan ki daab niib nba koo ki lintii na boor. 45 I bia saa fit daa boorganii nba koo nani na waas. Wabooru nba ki bi marib i tiŋ ni na saa fit kpant i faar, 46 ki i saa jiib ki tur i waas ki bii tee i waas faar. Ki bi sii tuumm nan bi kuun. ŋaan i daa diin i loo Israel nisoo kenkemi.

47 “Li-i tee nan boorganu koo nani ki tan mokit, ŋaan ki talas koo i loo Israel niro, ki u koi u moŋ nan daabir na ki tur boorganu na, koo boorganu maŋ nikpiinsoo, 48 waa lek koi u moŋ na, ŋaan u mok yaak nan wun jen. U ninjamm yeno saa fit daau ki jen nana ŋaak ni, 49 koo u baa naa bik, koo u baa naa bik bija, koo u ninyiar, saa fit daau ki jen nana; koo u moŋ-i tuun ki laat likirii ki li jaŋito, u saa fit daa u moŋ. 50 U saa yet wunba daau na ki bin kan bina nba ki u bo koi u moŋ ki turo na, ki saa tuu nyikinhab binn nba baat na. Likirii nba ki u saa pa ŋaan bin ŋaau na, sii tee nan baa tuu jii niro ki pau biaŋinba nae. 51-52 U saa got bina nba tenne, ki pa jiin li likirii ki turo. 53 Bin diau nan baa tuu jii toontunno binmunn biaŋinba

na, ki saa tuu li bina. Ii got ki u chanbaa daa diino kenkemi. ⁵⁴ Li-i lekii tee ki u ki la u moŋ ŋmakita na ni, ŋaan bi saa ŋaa ŋoo nan u waas nyikinhab binn nba baat na. ⁵⁵ Israel niro kii fit tee daabir yoo kuri, kimaan yimm Israel teeb tee Yennu daabae. Ŋooe nyinni Ijpt tiŋ ni, ki tee i Yomdaano Yennu.”

26

*Ki jiin moŋsaku piisin po
(Sennu 7.12-24; 28.1-14)*

¹ Ki Yennu yet a, “I daa ŋamii pata koo ki sent siara ninnaunu, koo tanchaaka, koo tanjabirkara, ki jiantiri. Mine tee i Yomdaano Yennu. ² Ii dia n foon daar na, kii baakit siaminba ki i jiantirin na. Mine tee Yennu.

³ “Li-i tee ki i gaar n sennii ki bia saak n wannu na, ⁴ n saa te saak n baa li binbaayoo, ki lin te tiŋ n nan jeet, ki tiinii n mun lon loona. ⁵ Ki i bonbuburit saa nan bonchiann, ki i kpan sii jaan jeete ki saa tuu tiloona punpoor yoo. Ki i bia sii po tiloona ki saa tuu jeet bunburyoo. Ki i sii laat ki di linba kur ki i loon, ki bia sii be i yamani, i tiŋ ni.

⁶ “N saa turi parmaasir i tiŋ ni, ki i sii fit doo goont, ki kii tiin soo jaŋmaanii. N saa nyinn bonkob-susoot nba be tiŋ na ni, ki tobii ji sii kaa. ⁷ Ki i saa kon ki nyann i datai. ⁸ Ki i jab banŋmu saa fit kon nyann i datai kobik, ki i jab kobik saa fit kon ki nyann i datai tusaa piik. ⁹ N saa teen piisin i paak, ki turi waas bonchiann; n sii dia n molor nani. ¹⁰ Ki i saa jaan jeet bonchiann, ki lin fit dia-i binmunn, ki

i tuu tan saa nyinn jekperit na ki bakin, ɲaan koon jepaant. ¹¹ N sii be nani n kasii lanbouŋ na ni, n kan ban ɲaaini. ¹² N sii be nani, ki tee i Yennu, ki i mun tee n niib. ¹³ Mine tee i Yomdaano Yennu, wunba nyinni Ijpt tij ni, a i ji daa ban ki tee daaba, ki biir paŋ nba din sikinti tij ni na, ɲaan te ki i somm ki i yura goon.”

*Ki jiin mɔyɛtuk tubdatu po
(Sennu 28.15-68)*

¹⁴ Ki Yennu ɲamm yet a, “Li-i tee ki i ki sak n sennii, i saa la tubdatu. ¹⁵ Li-i tee ki i ki saak n sennii nan n wannu, ki biir molor nba ki n senni na, ¹⁶ n saa dat i tubawa, ki baar nan bonbilankant i paak, yiaru nba saa te ki i koot nan gbanantouŋ, linba saa jooni, ki bia biiri, ki yin tan kpo. Ki i saa bur i bonboorii, ɲaan li sii tee yanne, kimaan i datai saa nyanni ki di linba kur ki i bur. ¹⁷ N saa lek n numm, ki lin te bin nyanni, ki binba ki loon i maan na, ɲamme sii dia-i ki ɲmaŋ. Ki i tan sii tiin, ɲaan ki soɔ ki waa beeri.

¹⁸ “Ki li-i lekii tee linba na kur tun, ɲaan ki i ki sak ki gaar n sennu, n saa ɲamm pukin i tubdatu taar munlore, i biit paak. ¹⁹ N saa goor i karinbaan-tubkpaasuk na; ki saa te saak kan ban baa, ki i tij saa koore ki wakir nan kut na. ²⁰ Ki i toontunchioŋ na sii tee yanne, kimaan i tij na kan nan jeet, ki i tiinii mun bia kan lon loona.

²¹ “I-i biaki ɲamm ki yɛtin ki ki saak n sennu, n bia saa ɲamm pukin i tubdatu fuunu munlore, nan bianinba ki i toonbiit jaŋir tee

na. ²² N saa tun bonkob-susoot bin lekii, ki kpi i waas, ki boont i bonkobit, ki yin tenn waaminna, ki lin te ki i sonii n biar yann.

²³ “Ki li-i tee tubdatu na kur baari, ŋaan ki i yêtin, ki ki gbiint ki wei n sennu, ²⁴ ŋann n bia saa ŋamm dat i tuba taar fuunu munlore ki lin gar sinsinn yar na. ²⁵ N saa te ki tobii n faai ki lin dat i tuba, kimaan i biir min nan yimm molor nawa, ki yi-i tanj saan doi ni a yin paaki, n saa te yiarkanbant n baa i paak, ki li saa mukisi ki yin jii i mɔŋ ki tur i datai. ²⁶ N saa waan i jeet turu, ki lin te ki i poob piik tuu saa taan ki pur boroboro diiuk yennkɔɔ ni, ki i tuu saa biit jeet waan waan ki tur leeb. Ki i saa di li kur ŋaan ki kon bia məkii.

²⁷ “Ki li-i lekii tee linba na kur tun ŋaan ki i ki sak gaar n sennu, ²⁸ n sii be wutoor ni, ki ŋmant i paak, ki te ki i tubdatu n pukin taar fuunu munlore ki gar sinsinn yar na. ²⁹ Ki kon tan saa paak nii, ki lin te ki yin ŋman i waas. ³⁰ N saa biir i tingbana nba be kunkona ni, ki bet i bonnunubit binbinta, ki lu i gbanankpeena na, i pata nba baa na paak. Ki i sii nubir n boor. ³¹ N saa te ki i doi n kphant langbent, ki biir i jiantboa, ki yêti maruŋ. ³² N saa biir i tiŋe fas fas, ki lin bakit i datai nba saa kɔɔ leŋ na nan li biiru. ³³ N saa te ki tobii n faai, ki yati, ki yin kɔɔ digbangana ni, ki i tinii n biar yann, ki i doi n kphant langbent. ³⁴⁻³⁵ Ki i tiŋ na saa la foon, bina nba ki i bo ki turɔ foon na; ki li dɔɔ yann ki foi, ŋaan ki i be daabisin ni, i datai tiŋ ni.

³⁶ “N saa te ki jijeet n kɔɔ yimm nba be datai

tiŋ ni na, ki li-i lekii tee ki wouŋ da tutuuk paaki, ŋaan ki yin chɪar. I saa chɪare nan bi waa beeri tob niŋ na, ki saa baa tiŋ ni, ŋaan ki dataak ki kpiaini. ³⁷ I saa liat leeb, ŋaan ki soo ki waaini. Ki i ji tan kan fit kɔn nan i datai. ³⁸ I tan saa kpo datai tiŋ nie, ki i datai tiŋ saa boonti. ³⁹ I waaminna nba saa tenn ki mɔk manfoor i datai tiŋ ni na tan saa di fara, kimaan i yanbɔmm paak, nan i yeejamm yanbɔmm paak.

⁴⁰ “Ŋaan li-i tee ki i yaaboona kat wann bi mɔŋ yanbɔmm nan bi yeejamm yanbɔmm, binba din yêtin ki biirin, ⁴¹ ki te ki n donn wutoor bi paak, ki te ki bi saan daabisin ni, bi datai tiŋ ni na, li-i tee ki i maaru sikin bi mɔŋ, baa la tubdatu bi yanbɔmm nan tubkpaasuk paak na poor po, ⁴² n saa tiar n molor nba ki n lor nan Jakɔb nan Aisak nan Abraham nawa, ki ŋamm pant n mɔsonn nba ki n senn maa n tur n niib tiŋ na. ⁴³ Sinsinn daann, see ki tiŋ na biar li kuukoo, ki lin te ki wun la u foon, ki bin mun pa paatii nan baa yêtin ki ki gaar n sennu nan n wannu na. ⁴⁴ Ŋaan baa lek daa be bi datai tiŋ ni na, n kan nyikib yann, koo ki boontibi. Ki li saa te n molor namm n pot. Mine tee bi Yomdaano Yennu. ⁴⁵ N saa ŋamm pant n molor nba ki n din lor nan bi yeejamm nawa, yoo nba ki n din wann digbana kur n paŋ nba tee, ki nyinn n niib ljipt tiŋ ni, a mii tee bi Yomdaano Yennu na.”

⁴⁶ Linba na kur tee sennu nan wannu nba ki Yennu tur Moses, Sainai joor paak, a wun wann Israel teeb nae.

27

Sennu nba dia Yenpiinii

¹ Ki Yennu tur Moses ² sennu nba waa na, a wun wann Israel teeb: Li-i tee ki bi soɔ sat mɔb a u saa jii nirɔ ki tur min Yennu, wuu taŋi loon nirɔ maŋ, wun pa likirii ki tur min Yennu ŋaan gaarɔ. ³⁻⁷ Ki paatii na n jaŋ u kpetuk nba tee biaŋinba:

Jɔɔ nba dii bina piinlee ki saan tuu binpiinloob,
u paatii sii tee salinkuna piinŋmue.

Poosubirtɔɔ paatii sii tee salinkuna piintaae.

Naasimɔ nba dii bina ŋanŋmu ki saa tuu
piinlee-e,

u paatii sii tee salinkuna piinlee.

Sapaamɔ paatii sii tee salinkuna piike.

Waas nba tee bonjai ki daa ki dii bina ŋanŋmu,
bi paatii sii tee salinkuna ŋanŋmue.

Waas nba tee bonpoi, bi paatii sii tee salinkuna
ŋantaae.

Jɔɔ nba gar bina piinloob,

u paatii sii tee salinkuna piik nan ŋanŋ-
mue.

Ki poo nba gar bina piinloob, u paatii sii tee
salinkuna piike.

⁸ Li-i tee ki jɔɔ nba sat mɔb na nami, ki kan fit pa paatii na, wun baar nan daanɔ maŋ manntɔɔ boor, ki manntɔɔ na saa wat u paatii ki lin jaŋ biaŋinba ki jɔɔ na saa fit pa.

⁹ Li-i tee ki mɔsonn na gaan bonkobuk nba ŋan nan Yenpiinii, li bonkobuk tee Yennu yare,
¹⁰ ki jɔɔ nba bo sat mɔsonn na ji kan pa bonkob-
lɔɔ ŋaan gaarɔ, li-i tee ki u tun nna, ŋann bi
banlee kura tee Yennu yabe. ¹¹ ŋaan li-i tee

ki mɔsonn na gaan bonkobuk nba kɔɔ, linba kan fit mann maruŋ ki tur Yennu, joo na n jii bonkobuk na ki saan nann manntoo boor, ¹² ki manntoo na saa senn li paatii, ki jaŋ li ŋant nan li biit. Waa saa yet linba, ŋanne sii see. ¹³ Ki li-i tee joo na loon wun ŋmat ki daaie, wun pa li daauk, ki bia pukin likirii li bokitu munŋmu ni yennkoo.

¹⁴ Li-i tee ki soo jii u ŋaak, ki yaa li tee Yennu yare, manntooe saa senn li ŋant nan li biit daauk. Ki manntoo nba saa senn linba kur, ŋanne sii see. ¹⁵ Ki li-i tee daano nba jikit ki teen Yennu na, ki u bia loon wun ŋmat daaie, wun pa li daauk, ki bia pukin likirii li bokitu munŋmu ni yennkoo.

¹⁶ Li-i tee ki jasoo jii u tiŋ bokir ki tur Yennu, bin senn li daauk, ki lin jaŋ nan bonboorii biaŋinba saa bur li yiar ni, ki lii tee salinkuna piik borik-gbinn kur paak. ¹⁷ Li-i tee ki u jii tiŋ na ki tur Yennu nyikinchab binn na niŋie, li daauk sii tee li mɔbe. ¹⁸ Ŋaan li-i tee ki nyikinchab binn gar ki gbenniewa, manntoo na saa bikin ki got bina nba tenn ki saa tuu nyikinchab binn nba waa na, ki ji senn tiŋ na daauk ki lii waar. ¹⁹ Ki li-i tee joo nba jii tiŋ na ki tur Yennu na loon wun ŋmat daaie, wun pa li daauk ki bia pukin likirii li bokitu munŋmu ni yennkoo. ²⁰ Li-i tee ki tiŋ daano na ki ŋmat daa tiŋ na Yennu boorii, ŋaan kɔi ki tur sooie, wu-u taŋi loonir, u ji kan fit daa. ²¹ Ki nyikinchab binleer nba waa na, bi saa nyinn tiŋ na paanu ni, ki li sii tee kasii, ki tee Yennu faar, ki mannteeb sii yen.

²² Li-i tee ki jasoo jii u tiŋ nba ki u daa, a wun tur Yennu, ²³ manntoo na n bikin li daauk, laa nyii li yoo na, nan bina nba biar ki saa tuu nyikinshab binn, ki joo na saa pa li likirii daar maŋ ni; ki likirii na sii tee Yennu yar. ²⁴ Nyikinshab binn na ni, bi saa jii tiŋ na ki tur wunba bo koo na, koo u maaru.

²⁵ Bona kur daauk sii tee yomm nan biiŋinba ki yudamm wann nae.

²⁶ Bonkobit kur sinsinn matii sii tee Yennu yare. Ki soo daa ban jikitir ki teen Yennu, ki yaa li tee yanboo Yenpiinii. Laa tee li naabik, koo pebik, koo bubiki, li tee Yennu yare. ²⁷ Ŋaan bonkobit nba koo, li sinsinn matii, i saa fit daab, ki pa li daauk nba see, ki bia pukin likirii li bokitu munŋmu ni yennkoo. Li-i tee bondaano ki ŋmat daau, manntoo na saa fit koo ki tur soo, ki wun pa li daauk nba tee biiŋinba.

²⁸ Soo kan ban koo koo ki ŋmat daa linba kur ki u shab Yennu, laa tee li nisaarik, koo bonkobuk, koo tiŋ, li kpant Yennu yara. ²⁹ Li-i lekii tee nisaarik gbaa, wunba ki bi jiiu shab Yennu, i ji daa ŋmat daau, bin kpiu.

³⁰ Ii jii i bonbuburit piik ni yennkoo ki tur Yennu, laa tee jebin koo tiloona, li tee Yennu yare. ³¹ Ki li-i tee ki jasoo loon wun ŋmat ki daaie, wun pa li daauk nba see, ki bia pukin likirii li bokitu munŋmu ni yennkoo. ³² Ŋaak ni bonkobuk booru kur kann piik ni yennkoo tee Yennu yare. ³³ Bonkobuk daano na daa lukitir ki gani bonkob-butimii, ŋaan nyikin bonkob-gbeŋa, wu-u yakir ki jii bonbutimii na ki li tee

piik ni yennkoo, naan bonkobit banlee maŋ kur
tee Yennu yabe, u bia ji kan fit ŋmat daab.

³⁴ Sennu nba nae ki Yennu tur Moses, Sainai
joor paak, a lii dia Israel teeb.

Yennu Gbouŋ Mɔɔr
Bimoba: Yennu Gbouŋ Mɔɔr Bible

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Sep 2022 from source
files dated 11 Jul 2022

00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d